

SUOMEN OSUUSPANKKI

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2023

Yritys- ja yhteisötunnus: 0886725-8
Postiosoite: Topeeka 31, 61800
KAUHAJOKI
Käyntiosoite: Topeeka 31, Kauhajoki
Kotipaikka: Kauhajoki

SISÄLLYSLUETTELO

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2023

Sisällys

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1. – 31.12.2023.....	1
POP Pankki -ryhmä	1
Toimintaympäristö.....	1
Pankin liiketoiminta	2
Tulos	4
Tase	6
Vapaaehtoiset ja lakisääteiset rahastot	8
Vakavaraisuuden hallinta.....	9
Riskienhallinta.....	11
Hallinto ja henkilöstö	16
Vastuullisuus.....	21
Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat.....	22
Liiketoiminnan kehitys vuonna 2024.....	22
Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä	24
Tunnuslukujen laskentakaavat	25
Tilinpäätös.....	26
Suomen Osuuspankin tuloslaskelma.....	26
Suomen Osuuspankin tase.....	27
Suomen Osuuspankin rahoituslaskelma	29
Liitetiedot.....	30
Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	30
Yleistä	30
Osuuspankki ja POP Pankki -ryhmä.....	30
Laatimisperusta.....	30
Konsernitilinpäätös.....	30
Rahoitusinstrumentit.....	31
Luokittelu	31
Rahoitusvarojen hallinnoinnin liiketoimintamallit ja arvostaminen	31
Käyvän arvon arvostuksen kirjaaminen ja käyvän arvon määrittäminen.....	33
Rahoitusvarojen arvonalentuminen	33
Rahavarat	35
Aineettomat hyödykkeet	35
Aineelliset hyödykkeet.....	35
Sijoituskiinteistöt	35
Muut kiinteistöt	36
Muut aineelliset hyödykkeet.....	36
Poistoperiaatteet	36
Pakolliset varaukset	37
Tilinpäätössiirtojen kertymä	37
Oma pääoma	37
Taseen ulkopuoliset sitoumukset.....	37
Korkotuotot ja -kulut.....	38
Palkkiotuotot ja -kulut	38
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	38
Muut kuin varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut sekä pakolliset varaukset	38
Verot	38
Luettelo tilikauden aikana käytetyistä kirjanpitolukemista ja tositelajeista	54
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus	55
Hallintoneuvoston lausunto tilinpäätöksestä	55
Tilinpäätösmerkintä	56

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1. – 31.12.2023

Suomen Osuuspankki on itsenäinen osuuspankki, joka on perustettu vuonna 1992. Vuosi 2023 oli pankin 31. Toimintavuosi. Pankin asiakasmäärä oli tilikauden päättyessä yli 57 400 ja pankin asiakaskunnasta pääosa on yksityisasiakkaita ja pienyrityksiä. Valtakunnallisesti toimivalla pankilla on yhteensä 12 perinteistä konttoria, Suupohjassa neljä (Jurva, Kauhajoki, Kristiinankaupunki ja Teuva), Turun talousalueella neljä (Kaarina, Lieto, Piikkiö ja Turku), Torniossa, Oulussa, Oulunsalossa ja Helsingissä kussakin yksi konttori. Näiden lisäksi pankilla on palvelupisteet Rovaniemellä ja Porissa. Edellä mainittujen lisäksi pankilla on sähköisesti toimiva Digikonttori POP Easy. Konttoreissa asiointiin lisäksi asiakkaat käyttävät verkkopankki- ja mobiilipankkipalveluita sekä käteisautomaatteja. Asiakastapaamisia järjestään merkittävässä määrin myös verkkotapaamisina. Pääosa asiakkaiden peruspalvelutapahtumista tapahtuu itsepalveluna. Vuoden lopussa yli 28 200 pankin asiakkaalla oli verkkopankkipankkisopimus. Suomen Osuuspankilla ei ole tytäryrityksiä, joten pankki ei muodosta konsernia. Pankilla on osakkuusyrityksiä, joissa pankilla on omistuksen tuottamaan äänivaltaan perustuva huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa. Merkittävin osakkuusyritys on POP Pankki -ryhmään kuuluva POP Pankkikeskus osk. POP Pankkikeskus osk on POP Pankkien yhteenliittymän keskusyhteisö, joka omistaa POP Pankki -ryhmän keskusluottolaitoksen Bonum Pankki Oyj:n ja kiinnitysluottopankki POP Asuntoluottopankki Oyj:n. Tämän lisäksi pankki omistaa POP Holding Oy:n kautta Suomen Vahinkovakuutus Oy:stä n. 7,9 % joka käyttää markkinointinimeä POP Vakuutus. POP Holding Oy:ssä on tapahtunut merkittävä muutos tilikauden aikana. POP Holding myi H1/2023 70 prosentin omistusosuuden Suomen Vahinkovakuutus Oy:stä LähiTapiola ryhmälle. Suomen Osuuspankille maksettiin kaupan seurauksena n. 3,4 meur osinkotuotto.

POP Pankki -ryhmä

Suomen Osuuspankki on valtakunnallisesti toimiva osuuspankki, joka kuuluu POP Pankki -ryhmään. Suomen Osuuspankki on POP Pankkikeskus osk:n jäsen ja se kuuluu POP Pankkien yhteenliittymään. POP Pankkien yhteenliittymän muodostavat 18 itsenäistä osuuspankkia, keskusyhteisö POP Pankkikeskus osk ja näiden konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset, joista merkittävimmät ovat POP Pankkien keskusluottolaitos Bonum Pankki Oyj ja keväällä 2022 toimintansa aloittanut kiinnitysluottopankki POP Asuntoluottopankki Oyj. POP Pankkikeskus osk toimii POP Pankki -ryhmän ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

POP Pankkien yhteenliittymä on laissa talletuspankkien yhteenliittymästä tarkoitettu yhteenliittymä, jonka keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Yhteenliittymän jäsenluottolaitosten vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan yhteenliittymän tasolla. POP Pankki -ryhmään kuuluvat myös POP Holding Oy, joka ei ole keskinäisen vastuun piirissä. POP Pankki -ryhmä luopui tilikauden aikana määräysvallasta Suomen Vahinkovakuutus Oy:ssä ja jatkaa yhtiössä vähemmistöosakkaana.

Toimintaympäristö

Maailmantalous kasvoi hitaasti, erityisesti viime vuosien maailmantalouden veturina toimineen Kiinan kasvu hidastui. Euroopassa nähty nopea inflaatio ja sitä seurannut korkotason nosto sekä energiakriisi näkyivät heikkona kasvuna myös euroalueella. Erityisesti Euroopan suurimman talouden Saksan talous kehittyi aiempaa heikommin, eikä Suomen talous saanut viennistä kaipaamaansa vetoapua. Suomen kansainvälinen asema muuttui merkittävästi vuonna 2023, kun Suomi liittyi sotilasliitto NATO:n jäseneksi.

Kotimaisessa taloudessa nähtiinkin vuonna 2023 selvä käänne heikompaan. Voimakas inflaatio heikensi edelleen myös kotitalouksien ostovoimaa, vaikka palkkaratkaisut nostivat nimellispalkkoja aikaisempaa enemmän. Myös nopeasti noussut korkotasoa käänsi kuluttajien mielialoja pessimistisemmiksi talouden kehityksen suhteen.

Asuntojen ja kestokulutustavaroiden hankinnat vähenivät vuoden aikana selvästi ja tämä painoi monia toimialoja, erityisesti asuntorakentamista ja kauppaa. Kotitalouksien kuluttamista ajatellen nähtiin kuitenkin loppuvuonna varovainen positiivinen signaali, kun Euroopan Keskuspankki päätti koronnostojen ketjun ja markkinat kääntyivät odottamaan korkojen laskua. Myös inflaatiovauhti hidastui loppuvuonna merkittävästi.

Vaikka kotitalouksien ostovoiman kehitys oli vuonna 2023 heikkoa, pysyi työttömyys edelleen kurissa. Myös kotitaloudet hoitivat edelleen luottojaan pääsääntöisesti hyvin, joten luottotappioiden määrä kasvoi maltillisesti. Yritysten konkurssien määrä kääntyi kuitenkin selvään kasvuun ja heikentynyt taloustilanne johti myös lomautusten määrän lisääntymiseen. Heikentynyt talousuhdanne tuleekin heijastumaan pankkien järjestämättömien luottojen ja luottotappioiden määrien kehitykseen.

Pankin liiketoiminta

Suomen Osuuspankki harjoittaa peruspankkitoimintaa ja tarjoaa asiakkailleen yhteistyökumppaneidensa sijoitus- ja vakuutustuotteita.

Suomen Osuuspankin liiketoiminnan kasvu ja tulos saavuttivat selvästi pankin liiketoimintasuunnitelmassaan tilikaudelle asettamat tavoitteet. Pankki keskittyi toimintasuunnitelmansa mukaisesti kasvattamaan aktiivisten asiakkaiden määrää ja parantamaan kannattavuuttaan sekä lisäämään markkinaosuuttaan.

Tilikaudella 2022 alkanut markkinakorkojen nousu vahvisti edelleen pankin korkokatetta. Suomen Osuuspankki on palvellut asiakkaitaan tilikauden aikana itsepalvelukanavien lisäksi kontto-reissa ja verkkotapaamisissa, joiden määrä on edelleen kasvussa. Korkojen nousu on hillinnyt asuntorahoituksen ja yritysluottojen kysyntää etenkin loppuvuodesta.

Pankin tase kasvoi 9,9 %. Saamiset yleisöltä kasvoivat 3 %. Talletusten kasvu oli 2,7 %. Liikevoitto vuodelta 2023 oli 27,3 m€, mikä ylittää tavoitteen selvästi. Liikevoitto parani 19,2 m€ edellisvuoteen verrattuna. Liikevoiton paraneminen johtuu pääosin kasvaneesta korkokatteesta ja palkkiotuotoista sekä POP Holding Oy:n maksamista osinkotuotoista.

Pankin aktiivisten asiakkaiden määrä kasvoi 0,6 %, ollen 39 371 asiakasta.

Suomen taloudessa kasvanut epävarmuus heijastui myös säästämisen ja sijoittamisen tuotteiden kysyntään, mutta asiakkaat ovat jatkaneet säännöllistä rahastosäästämistä markkinoiden epävarmuuden kasvusta huolimatta. Korkotasojen nousu on lisännyt määrärajoitettujen talletusten kysyntää selvästi. Korkotason muutokset vaikuttivat merkittävästi pankin korkosijoitusten käypiin arvoihin, mikä heikensi sijoituksista kirjattuja tuottoja. Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista nousivat 3 546 tuhatta euroa. Arvopaperikaupan nettotuotot laskivat 1 243 tuhatta euroa, ja käypään arvoon käyvän arvon rahastojen kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot kasvoivat 209 tuhatta euroa.

Pankin sijoitustuotevalikoimaan kuuluvat yhteistyökumppaneiden, Sp-Rahastoyhtiö Oy:n ja UB Omaisuudenhoito Oy:n sijoitusrahastot. Arvopaperipalveluissa yhteistyökumppanina on Nordnet Bank Ab Suomen sivuliike.

Pankin välittämät eläke- ja säästövakuutustuotteet tuottavat Aktia Henkivakuutus Oy ja Sp-Henkivakuutus Oy sekä lainavakuutustuotteet AXA konserni ja Sp-Henkivakuutus Oy. Yhteistyön

tarkoituksena on turvata kilpailukykyiset eläke-, säästö- ja lainavakuutuspalvelut POP Pankkien asiakkaille. Vuoden lopussa asiakkaila oli pankin välittämiä rahasto- ja vakuutussäästöjä 121,0 miljoonaa euroa.

Henkilöasiakkaiden vahinkovakuutuspalveluissa pankki tekee yhteistyötä LähiTapiola-ryhmään kuuluvan Suomen Vahinkovakuutus Oy:n kanssa, joka käyttää markkinointinimeä POP Vakuutus. POP Pankkiryhmä omistaa Suomen Vahinkovakuutus Oy:stä 30 %. Suomen Osuuspankin omistusosuus yhtiöstä on n. 7,9 %

POP Pankkien keskusluottolaitoksena toimii POP Pankkikeskuksen omistama Bonum Pankki Oyj. Bonum Pankki vastaa POP Pankin asiakkaiden maksuliikenteeseen ja Visa-korttien liikkeelle laskuun liittyvistä palveluista sekä hoitaa POP Pankkien tukkuvarainhankintaa yhdessä kiinnitysluottopankki POP Asuntoluottopankki Oyj:n kanssa laskemalla liikkeeseen sijoitustodistuksia ja joukkovelkakirjalainoja. Bonum Pankki vastaa myös POP Pankkien yhteenliittymän maksuvalmiusvaatimuksen täyttämisestä.

Pankissa toteutettiin vuoden 2023 aikana organisaatiouudistus. Organisaatiouudistuksen keskiössä oli koko asiakasliiketoiminnan uudelleen järjestely, toimenkuvien yhdenmukaistaminen vuoden 2022 pankkifuusioiden jälkeen sekä pankin luotto- ja riskiorganisaation merkittävä kehittäminen.

Uudet tuotteet ja palvelut

Pankissa on otettu käyttöön uusia tuotteita seuraavasti: Osamaksu- ja leasing-rahoitus, Tunte mistietojen päivittäminen palvelukeskuksessa, Asiakkuudenhallintajärjestelmä CRM ja Oikeushenkilön asiakkaaksi tulo etänä -prosessi.

Pankissa jatkettiin vuonna 2022 aloitettua POP Osuuksien liikkeeseenlaskua. POP Osuuksien liikkeellelaskun enimmäismäärä on 200.000 kpl uusia POP osuuksia, jolloin annin kokonaismäärä on maksimissaan 20 miljoonaa euroa. Vuonna 2023 POP Osuuksien määrä kasvoi 1,6 meur.

Pankki on liittynyt uuteen, valmisteilla olevaan Positiiviseen luottotietorekisteriin ("PORE"), joka on Verohallinnon Tulorekisteriyksikön ylläpitämä rekisteri, johon kootaan tiedot yksityishenkilöiden luotoista sekä tuloista. POREn pääasiallisina tavoitteina on muun muassa torjua kotitalouksien ylivelkaantumista, parantaa luotonantajien kykyä arvioida luotonhakijoiden luottokelpoisuutta, auttaa yksityishenkilöitä hallitsemaan omaa talouttaan sekä helpottaa luottomarkkinoiden seurantaa ja valvontaa.

Positiivisesta luottotietorekisteristä annetussa laissa (739/2022) säädetään luotonantajien velvollisuudesta raportoida POREen tiedot kuluttajille myönnettyistä luotoista. Samaisessa laissa on määritelty myös ne luotonantajat, joilla on oikeus hyödyntää kyseisestä rekisteristä saatavia tietoja. Puolestaan kuluttajansuojalain (38/1978) ensi keväänä voimaan astuvassa muuttuneessa säännöksessä säädetään sanamuotonsa mukaisesti luotonantajan velvollisuudesta arvioida kuluttajan luottokelpoisuutta ennen luottosopimuksen tekemistä riittävien luottotietorekisteri- ja muiden tietojen perusteella. Käyttöönotto on monivaiheinen ja tapahtuu lopullisesti vuoden 2026 aikana.

POP Pankki -ryhmä on valinnut suomalaisen IT-yhtiön Crosskeyn kumppanikseen perusjärjestelmiään koskevaan uudistushankkeeseen. Hanke käynnistyi tammikuussa 2022 ja se on edennyt suunnitellusti. Ryhmä arvioi ottavansa uuden peruspankkijärjestelmän käyttöön vuoden 2025 aikana. POP Pankit jatkavat Samlinkin asiakkaana kunnes uusi järjestelmä otetaan käyttöön.

Tulos

Suomen Osuuspankin liikevoitto oli 27 398 tuhatta euroa (8 236 tuhatta euroa vuonna 2022). Liikevoitto kasvoi edellisestä vuodesta 232,7 prosenttia. Liikevoittoprosentiksi taseen vuosikeskiarvosta muodostui 1,7 prosenttia (0,6). Liikevoiton kasvun taustalla on markkinakorkojen muutos, joka kasvatti pankin korkokatetta. Myös pankin nettopalkkiotuotot kasvoivat. Lisäksi liikevoiton kehitykseen vaikutti POP Holding Oy:n maksama noin 3,4 meur osinkotuotto. Pankin kulu-tuottosuhte oli 45,2 prosenttia (68,4).

Pankin keskeiset tuloslaskelmaerät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	01-12/2023	01-12/2022	Muutos-% *)	01-12/2021	Muutos-% **)
Korkokate	40 699	20 182	101,7	14 423	39,9
Nettopalkkiotuotot	10 594	9 181	15,4	6 959	31,9
Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjatujen rahoitusvälineiden nettotuotot	-936	310	-402,1	792	-60,9
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta rahoitusvarojen nettotuotot	0	-208	100,2	3	...
Muut tuotot	5 481	1 590	244,7	7 376	-78,4
Tuotot yhteensä	55 839	31 055	79,8	29 552	5,1
Henkilöstökulut	-8 654	-6 817	26,9	-6 007	13,5
Muut hallintokulut	-10 244	-8 553	19,8	-6 718	27,3
Muut kulut	-6 336	-5 875	7,8	-5 152	14,0
Kulut yhteensä	-25 234	-21 245	18,8	-17 877	18,8
Kulu-tuotto -suhte	45,19	68,41		60,49	
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatuihin rahoitusvaroista	-3 104	-1 597	94,4	-856	86,6
Lopulliset ja odotettavissa olevat luottotappiot	-3 207	-1 573	103,9	-678	131,9
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumiset	-102	24	-525,9	178	86,5
Liikevoitto	27 398	8 236	232,7	10 996	-25,1
Tilikauden voitto	17 675	897	...	4 705	-80,9
*) Muutos 2023-2022					
**) Muutos 2022-2021					

Pankin korkokatteeksi muodostui 40 699 tuhatta euroa (20 182). Korkokate kasvoi 20 517 tuhannella eurolla edelliseen tilikauteen verrattuna.

Korkotuottojen määrä oli 60 435 tuhatta euroa (22 816), jossa kasvua edellisvuodesta oli 37 620 tuhatta euroa. Korkotuotoista merkittävimmän osan muodostivat antolainauksen korkotuotot. Korkokulut olivat 19 736 tuhatta euroa (2 634). Korkokulut kasvoivat edelliseen tilikauteen verrattuna 17 103 tuhatta euroa. Korkokulut koostuivat pääasiassa asiakkaiden talletuksille maksettavista koroista. Määräaikaistalletusten määrän kasvu lisäsi korkokuluja verrattuna edelliseen vuoteen. Pankki päivitti joulukuussa käyttelytileille maksettavaa korkoa, mutta sillä ei ollut suurta vaikutusta vuoden 2023 korkokuluihin.

Nettopalkkiotuotot olivat 10 594 tuhatta euroa (9 181). Tästä palkkiotuottojen osuus oli 13 502 tuhatta euroa (11 577) ja palkkiokulujen 2 908 tuhatta euroa (2 396). Palkkiotuottoihin sisältyy välitetyistä tuotteista saatuja palkkioita yhteensä 1 981 tuhatta euroa (1 783). Muista palkkiotuotoista merkittävimpiä olivat palkkiot antolainauksesta 2 150 tuhatta euroa (1 997), palkkiot

maksuliikenteestä 8 257,0 tuhatta euroa (6 708,0), palkkiot omaisuuden hoidosta ja lainopillisista tehtävistä 675 tuhatta euroa (710) ja palkkiot takauksista 173 tuhatta euroa (134). Palkkiotuottojen kasvuun vaikuttivat mm. Edellisvuotena tehty hinnoittelumuutokset, lainaturvakuutusten ja rahastojen myynti. Palkkiokulut kasvoivat edellisvuodesta 21,4 prosenttia.

Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotoiksi muodostui -936 tuhatta euroa (310). Erään sisältyi tuloksen kautta käypään arvoon kirjattavien rahoitusvarojen myyntivoittoja ja -tappioita -22 tuhatta euroa (-21) sekä näiden realisoitumattomia arvostusvoittoja ja -tappioita -910 tuhatta euroa (332). Lisäksi tuloserä sisältää valuuttatoiminnan nettotuotot -4 tuhatta euroa (-1).

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot olivat 0,4 (-208) tuhatta euroa. Tästä myyntivoitot ja -tappiot olivat 1 (-1) tuhatta euroa.

Muut tuotot sisältävät tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista, sijoituskiinteistöjen nettotuotot ja liiketoiminnan muut tuotot, yhteismäärältään 5 481 tuhatta euroa (1 590). Saadut osingot ja rahasto-osuudet olivat 3 824 tuhatta euroa (278), jossa kasvua edellisvuoteen oli 3 546 tuhatta euroa. Sijoituskiinteistöjen nettotuotoksi muodostui 478 tuhatta euroa (297). Ero, 181 tuhatta euroa, johtui pääosin fuusioiden myötä lisääntyneestä kiinteistöjen määrästä sekä sijoituskiinteistöjen hyvästä vuokrausasteesta ja maa-alueiden myyntivoitoista. Liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat 16,2 prosentilla 1 180 tuhanteen euroon (1 015).

Henkilöstökulut muodostuvat palkkakuluista sekä eläke- ja muista henkilösivukuluista. Näiden kulujen kokonaismäärä oli 8 654 tuhatta euroa (6 817), mikä oli 26,9 prosenttia suurempi kuin edellisenä vuonna. Henkilöstökulujen kasvu johtui vuoden 2022 pankkifuusioista (6/2022) sekä vuoden 2023 aikana lisääntyneestä henkilöstön määrästä.

Muut hallintokulut kasvoivat 19,8 prosenttia, 10 244 tuhanteen euroon (8 553). Kulujen nousu johtui POP Pankkikeskuksen kuluista mm. peruspankkijärjestelmän uudistamiseen liittyen sekä 6/2022 toteutuneista fuusioista, jotka vaikuttivat H1/2023 tuloslaskelman eriin. Muut kulut, 6 336 tuhatta euroa (5 875), käsittävät poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukaisten poistojen määrä oli 494 tuhatta euroa (659). Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 12,0 prosenttia, 5 842 tuhanteen euroon (5 216). Muiden kulujen kasvaminen johtui muiden hallintokulujen tapaan fuusiosta sekä POP Pankkikeskuksen kuluista.

Tilikaudella kirjattiin odotettavissa olevia luottotappioita tuloslaskelmaan yhteensä 2 316 tuhatta euroa (497). Erä muodostuu luotoista ja takauksista kirjatusta odotettavissa olevien tappioiden lisäyksestä 2 211 tuhatta euroa (496) ja käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien rahoitusvarojen odotettavissa olevien tappioiden lisäyksestä 105 tuhatta euroa (1). Toteutuneita luottotappioita kirjattiin katsauskaudella 1 019 tuhatta euroa (1 155) ja palautuksia aikaisemmin toteutuneiksi luottotappioiksi kirjatusta saamisista -128 tuhatta euroa (-79). Rahoitusvaroista kirjattujen arvonalentumistappioiden nettomäärä tuloksessa oli 3 207 tuhatta euroa (1 573).

Arvonalentumistappiot luotoista pysyivät edelleen maltillisina (0,28 %) vaikka kasvoivat yleisen taloustilanteen heikentymisen seurauksena.

Tase

Pankin tase kasvoi vuoden 2023 aikana 9,9 prosenttia ja oli vuoden lopussa 1 654,1 miljoonaa euroa (1 504,6). Taseessa olevien luottojen määrä oli 1 145,0 miljoonaa euroa. Luottojen keski-korko oli 5,2 prosenttia. Talletusten määrä oli 1 080,8 miljoonaa euroa ja niiden keski-korko 1,1 prosenttia.

Suomen Osuuspankin taseen keskeiset erät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	31.12.2023	31.12.2022	Muutos- % **)	31.12.2021	Muutos- % ***)
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 145 244	1 111 751	3,0	858 964	29,4
Luotot	1 144 987	1 111 402	3,0	858 908	29,4
Muut saamiset	257	349	-26,3	56	524,1
Sijoitukset	491 040	382 420	28,4	176 017	117,3
Saamiset luottolaitoksilta	327 429	204 176	60,4	106 735	91,3
Saamistodistukset	119 759	120 423	-0,6	24 924	383,2
Osakkeet ja osuudet	31 520	44 913	-29,8	33 203	35,3
Kiinteistöt	12 332	12 908	-4,5	11 155	15,7
Yleisön talletukset *)	1 080 764	1 052 254	2,7	799 842	31,6
Velat luottolaitoksille	374 574	288 334	29,9	114 984	150,8
Oma pääoma	131 584	112 268	17,2	89 358	25,6
Tilinpäätössiirtojen kertymä	49 515	43 360	14,2	29 481	47,1
ROA %	1,5	0,6		1,0	
ROE %	15,0	6,1		9,1	
Omavaraisuusaste	10,3	9,8		10,9	
Vakavaraisuussuhde	23,39 %	22,73 %		23,06 %	
*) Luku ei sisällä suojauksesta johtuvaa käyvän arvon muutosta					
**) Muutos 2023-2022					
***) Muutos 2022-2021 Muutoksesta iso osa johtui vuoden 2022 pankkifuusioista					

Luotonanto

Suomen Osuuspankin luotonannon kokonaismäärä tilikauden lopussa oli 1 155,5 miljoonaa euroa (1 119,6). Pankin valtion varoista välittämät luotot sisältyvät pankin taseeseen erään Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä. Niiden määrä vuoden lopussa oli 0,7 miljoonaa euroa (0,5).

Luottoja nostettiin ja uudistettiin vuoden aikana yhteensä 234 miljoonaa euroa. Luotonannon nettolisäys oli 35,9 miljoonaa euroa eli 3,2 prosenttia.

Luotonannon kehitykseen vaikuttivat pankin kasvustrategian mukaiset toimenpiteet. Luotonanto oli vilkkaampaa ensimmäisen vuosipuoliskon aikana, mutta hidastui oleellisesti jälkimmäisellä vuosipuoliskolla siitä huolimatta, että ensiasunnon ostajat kiihdyttivät asuntolainakauppaa loppuvuoden aikana. Koronapandemiasta ja Venäjän käynnistämästä hyökkäyssodasta Ukrainaan huolimatta yleinen taloudellinen tilanne säilyi vakaana, vaikka luoton kysyntä heikkeni edelleen. Eniten kasvoivat yritysluotot, kun taas asuntoluottojen kanta säilyi muuttumattomana. Kulutus- ja maatalousluottojen määrä laski vuoden aikana.

Yli 90 päivää erääntyneet ja perinnässä olevat saamiset olivat vuoden lopussa 11,9 miljoonaa euroa (11,8) eli 0,1 miljoonaa euroa suuremmat kuin vuotta aiemmin. Yli 90 päivää erääntyneet saamiset yhteensä olivat 1,0 prosenttia (1,1) taseessa olevien luottojen ja taseen ulkopuolisten sitoumusten yhteismäärästä.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin kuuluvat asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset, 6,3 miljoonaa euroa (6,7) muodostuvat pääasiassa pankki- ja muista takauksista. Muihin takauksiin sisältyvät pankin antamat omavelkaiset takaukset omasta ja muiden POP Pankkien puolesta Bonum Pankki Oyj:lle liittyen pankkien tekemään maksuliiketilisopimukseen.

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset, joiden määrä tilikauden päättyessä oli 39,3 miljoonaa euroa (50,7) koostuvat pääasiassa myönnettyistä nostamattomista luotoista.

Sijoitukset

Pankin sijoitukset kohdistuivat pääosin talletuksiin muissa luottolaitoksissa, saamistodistuksiin, osakkeisiin ja osuuksiin sekä kiinteistöihin, jotka sisältyvät tase-erään Aineelliset hyödykkeet. Aineelliset hyödykkeet on eritelty liitetiedossa 1.06.

Pankin talletukset muissa luottolaitoksissa olivat 327,4 miljoonaa euroa (204,2). Määrä oli 123,3 miljoonaa euroa suurempi kuin vuotta aikaisemmin. Sijoitukset saamistodistuksiin muodostuivat erilaisista joukkovelkakirjalainoista. Niiden määrä tilikauden päättyessä oli 119,8 miljoonaa euroa (120,4), mikä on 0,6 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Sijoitukset osakkeisiin ja osuuksiin olivat kauden päättyessä 31,5 miljoonaa euroa (44,9). Tästä toiminnalle välttämättömien osakkeiden ja osuuksien osuus oli 17,8 miljoonaa euroa (30,8) ja muiden osakkeiden ja rahasto-osuuksien osuus 13,7 miljoonaa euroa (14,1). Pankilla ei ole hallussaan julkisesti noteerattuja osakkeita, joilla se kävisi aktiivisesti kauppaa.

Pankin kiinteistöomaisuuden arvo taseessa oli 12,3 miljoonaa euroa (12,9). Tästä omassa käytössä olevien kiinteistöjen arvo oli 5,1 miljoonaa euroa (6,0) ja sijoituskiinteistöjen arvo 7,3 miljoonaa euroa (6,9). Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 1.06.

Vuoden 2023 aikana pankki myi omistamiensa kiinteistöyhteisöjen osakkeita ja kiinteistöjä 29 tuhannen euron arvosta. Kiinteistöomaisuuden myynnistä kertyi 189 tuhannen euron nettomääräinen myyntivoitto, josta merkittävä osa perustuu aikaisemmin tehdyn kiinteistökaupan osatuloutukseen. Pankki purki arvonkorotuksia 140 tuhannella eurolla.

Yleisön talletukset

Pankin varainhankinnasta valtaosa muodostui yleisöltä vastaanotetuista talletuksista. Talletusten määrä vuoden lopussa oli 1 080,8 miljoonaa euroa (1 052,3). Talletukset kasvoivat vuoden aikana 28,5 miljoonaa euroa eli 2,7 prosenttia.

Talletukset käyttö- ja säästämistileillä vähenivät vuoden aikana 113 miljoonaa euroa eli 12,8 prosenttia ja niiden määrä vuoden vaihteessa oli 772,5 miljoonaa euroa (885,6). Sijoittamis- ja asuntosäästöpalkkiotilien kasvu oli 141,6 miljoonaa euroa eli 84,9 prosenttia ja niitä oli vuoden vaihteessa 308,2 miljoonaa euroa (166,7).

Muutokseen vaikutti eniten nopeasti kohonnut korkotaso, joka kasvatti määräraikaistalletusten määrää huomattavasti.

Muut velat

Muut velat muodostuvat pääasiassa veloista luottolaitoksille ja pakollisista varauksista. Velat luottolaitoksille ovat pääasiassa POP Pankki -ryhmän sisäisiä velkoja. Pankilla on luottoja keskusluottolaitokselta Bonum Pankki Oyj:ltä ja kiinnitysluottopankkilainsäädännön mukaisia väli-luottoja POP Asuntoluottopankki Oyj:ltä.

Velat luottolaitoksille olivat 374,6 miljoonaa euroa (288,3). Muut velat luottolaitoksille sisältää POP Asuntoluottopankki Oyj:n pankille myöntämät väliluotot 119,6 miljoonaa euroa. Pankki on antanut väliluottojen vakuudeksi asiakkailleen myöntämiään kiinteistövakuudellisia luottoja 163,1 miljoonaa euroa. Annetut vakuudet on merkitty edelleen POP Asuntoluottopankin liikkeen laskeman joukkovelkakirjalainan vakuudeksi.

Muut vieraan pääoman erät muodostuivat lähinnä lyhytaikaisista maksujenvälityseristä sekä tuottojen ja kulujen jaksotuksiin liittyvistä tilinpäätösvaiheen siirtävistä eristä.

Tilinpäätöksessä 2022 tehty pakollinen varaus (400te) pankille esitetyn vahingonkorvausvaatimuksen johdosta on purettu. Asiasta on päästy sovinnolliseen ratkaisuun.

Oma pääoma ja tilinpäätössiirtojen kertymä

Pankin oma pääoma tilikauden päättyessä oli 131,6 miljoonaa euroa (112,3). Lisäystä edelliseen tilikauteen verrattuna oli 19,3 miljoonaa euroa. Osuuspääoma lisääntyi tilikauden aikana 1,6 miljoonaa euroa (-5,8). Suomen Osuuspankki on laskenut liikkeelle POP Osuuksia 10,7 miljoonaa euroa (9,1). Osuusannin enimmäismäärä on 20 miljoonaa euroa ja se päättyy 31.12.2024.

Omaan pääomaan sisältyvän käyvän arvon rahaston määrä laskennallisilla veroilla oikaistuna oli -0,8 miljoonaa euroa (-1,6). Määrä koostui käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta arvostettujen rahoitusvarojen käyvän arvon muutoksesta -1,0 miljoonaa euroa (-1,7) sekä odotettavissa olevista luottotappiosta 0,2 miljoonaa euroa (0,1).

Tilinpäätössiirtoja ovat poistoerot ja verotuserusteiset varaukset, joiden yhteismäärä kauden päättyessä oli 49,5 miljoonaa euroa (43,4), josta luottotappiovaraus oli 49,5 miljoonaa euroa (43,4). Tilikaudella luottotappiovarausta kasvatettiin 6,2 miljoonaa euroa, jonka jälkeen varauksen määrä tilinpäätöksessä oli 4,1 prosenttia saamisista. Varauksesta 8,2 miljoonaa euroa on siirretty vararahastoon. Tilikauden aikana ei kirjattu poistoeron muutosta.

Vapaaehtoiset ja lakisääteiset rahastot

Pankit ovat velvollisia maksamaan Rahoitusvakausvirastolle talletussuojamaksua ja vakausmaksua. POP Pankki -ryhmään kuuluvia pankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä pankkina. Ryhmän talletuspankkeja ovat POP Pankit ja Bonum Pankki Oyj ja ryhmälle määrätty talletussuojamaksu vuonna 2023 oli 4 570 tuhatta euroa. Osuuspankki on vanhan talletussuojarahaston jäsen ja talletussuojamaksu katettiin kokonaisuudessaan vanhan talletussuojarahaston varoista. Vakausmaksu määrättiin talletussuojamaksun tavoin ryhmälle ja se jyvitetiin

jäsenpankeille. Talletussuojarahaston varoista korvataan tallettajan samassa talletuspankissa olevat korvauskelpoiset talletukset enintään 100 000 euroon asti.

Suomen Osuuspankki kuuluu myös sijoittajien korvausrahastoon, jonka suojan piiriin kuuluvat kaikki ei-ammattimaiset sijoittajat. Myös sijoittajien korvausrahaston osalta POP Pankki -ryhmään kuuluvia pankkeja pidetään yhtenä pankkina. Korvausrahastosta korvataan enintään 20 000 euroa.

Vakavaraisuuden hallinta

POP Pankkien yhteenliittymään kuuluvilla luottolaitoksilla vakavaraisuuden hallinta perustuu yhteenliittymän keskusyhteisön hallintoneuvoston vahvistamiin vakavaraisuuden hallinnan periaatteisiin, sekä keskusyhteisön hallituksen kaikille jäsenluottolaitoksille vahvistamiin pääomasuunnittelun menetelmiin. Vakavaraisuuden hallintaprosessin tavoitteena on myös ylläpitää ja kehittää laadukasta riskienhallintaa.

Keskusyhteisö on määritellyt vakavaraisuuden hallintaprosessin, jonka tavoitteena on pankin riskinkantokyvyn riittävyys turvaaminen suhteessa toiminnan kaikkiin olennaisiin riskeihin. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi pankki tunnistaa ja arvioi toimintaansa liittyvät riskit kattavasti ja mitoittaa riskinkantokykynsä vastaamaan pankin riskien yhteismäärää. Vakavaraisuutensa turvaamiseksi pankki asettaa riskiperusteiset pääomatavoitteet ja laatii pääomasuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi.

Pankki toimii strategiansa mukaisesti vähittäispankkitoiminnassa. Toimimalla vain tällä liiketoiminta-alueella pankki kykenee pitämään toimintaansa sisältävät riskit hallittavina ja toiminnan laatuun nähden pieninä. Pankin vakavaraisuuden hallinnasta vastaa pankin hallitus. Pankin hallitus käy vuosittain läpi pankin vakavaraisuuden hallintaan liittyvät riskit, pääomasuunnitelman sekä riskeille asetetut rajat.

Vakavaraisuuden hallintaprosessissaan pankki laatii mm. tulos-, kasvu- ja vakavaraisuusennusteet. Ennusteiden perusteella pankki kartoittaa tarvittavat toimenpiteet, joilla liiketoimintastrategian mukainen vakavaraisuustaso kyetään ylläpitämään.

Pankki soveltaa vakavaraisuuslaskennassa luottoriskin pääomavaateen laskentaan standardimenetelmää ja operatiivisen riskin osalta perusmenetelmää. Standardimenetelmässä vastuut jaetaan vastuuryhmiin ja vähittäissaamisten ryhmässä on määritelty luotonannon hajautukselle vaadittavat vähimmäisrajat. Suomen Osuuspankki julkistaa vakavaraisuuslaskennan kannalta olennaiset tiedot vuosittain osana toimintakertomustaan. Pankki on Finanssivalvonnan myöntämän luvan nojalla vapautettu POP Pankkien yhteenliittymän keskusyhteisön päätöksellä omien varojen vaateesta yhteenliittymän sisäisille erille sekä suurten vastapuolten rajoituksista keskusluottolaitoksen ja jäsenpankkien välisille erille.

Suomen Osuuspankin omat varat (TC) yhteensä olivat 148,4 miljoonaa euroa (142,4), kun omien varojen vähimmäisvaatimus oli 50,7 miljoonaa euroa (50,1). Ensisijainen pääoma (T1) oli 148,4 miljoonaa euroa, josta ydinpääoman (CET1) osuus oli 148,4 miljoonaa euroa.

Suomen Osuuspankki voi laskea liikkeelle ydinpääomaan luettavia POP Osuuksia. Suomen Osuuspankki on laskenut liikkeelle POP Osuuksia 10,7 euroa.

Suomen Osuuspankin vakavaraisuussuhde on hyvällä tasolla ja oli vuoden lopussa 23,39 prosenttia. Ensisijaisen pääoman (T1) suhde riskipainotettuihin eriiin oli 23,39 (22,73). Pankin 10,5 prosentin vakavaraisuusvaatimus muodostuu lakisääteisesti vakavaraisuusvaatimuksesta (8 prosenttia) sekä kiinteästä lisäpääomavaateesta (2,5 prosenttia). Finanssivalvonnan asettama harkinnan varainen lisäpääomavaade (1,25 prosenttia) on asetettu yhteenliittymätasolla.

POP Pankki -ryhmä julkistaa nk. Pilari III -vakavaraisuustiedot erillisessä raportissa. POP Pankki -ryhmän tilinpäätös ja Pilari III -raportti on saatavissa sähköisesti osoitteessa www.pop-pankki.fi.

Vakavaraisuuslaskennan pääerät, tuhatta euroa

Omat varat	31.12.2023	31.12.2022
Ydinpääoma ennen lakisääteisiä oikaisuja	152 586	145 657
Ydinpääomaan tehtävät lakisääteiset oikaisut	-4 210	-3 291
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	148 376	142 366
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	0	0
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	148 376	142 366
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	0	0
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	148 376	142 366
Riskipainotetut erät yhteensä	634 294	626 438
josta luotto- ja vastapuoliriskin osuus	560 932	575 938
josta operatiivisen riskin osuus	73 362	50 500
Luottolaitoslain mukainen kiinteä lisäpääomapuskuri (2,5%)	15 857	15 661
Vastasyklinen pääomapuskuri	70	38
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	23,39 %	22,73 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	23,39 %	22,73 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	23,39 %	22,73 %

Vähimmäisomavaraisuusaste

Pankin vähimmäisomavaraisuusaste oli 11,05 prosenttia minimivaatimuksen ollessa 3 prosenttia. Vähimmäisomavaraisuusaste kuvaa pankin ensisijaisten pääomien suhdetta kokonaisvastuuihin.

miljoonaa euroa	31.12.2023	31.12.2022
Ensisijainen pääoma	148,4	142,4
Vastuiden kokonaismäärä	1 342,8	1 320,9
Vähimmäisomavaraisuusaste	11,05 %	10,78 %

Suomen Osuuspankin vakavaraisuus parani, kun omat varat lisääntyivät vuoden 2022 voiton, luottotappiovarauksen lisäyksen ja POP Osuuksien myyntien myötä. Riskipainotettujen erien kasvuun vaikutti pääosin operatiivisten riskien kasvu, minkä aiheutti korko- ja muiden tuottojen lisääntyminen. Toisaalta luottojen ja muiden saamisten riskipaino pieneni.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan tavoite

Riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että pankin liiketoiminnasta aiheutuvat riskit on tunnistettu, arvioitu ja mitoitettu hyväksytylle tasolle ja että riskejä valvotaan ja ne ovat oikeassa suhteessa pankin riskinkantokykyyn. Riskienhallinnan keskeiset osa-alueet ovat luottoriskit, markkinariskit sisältäen korko- ja hintariskit, rahoitusriskit, kiinteistöriskit sekä strategiset ja operatiiviset riskit.

Riskienhallinta POP Pankkien yhteenliittymässä

POP Pankkien yhteenliittymään kuuluvilla luottolaitoksilla riskienhallinta ja riskien mittaaminen perustuvat yhtenäisiin menetelmiin. Yhteenliittymässä on vahvistettu jäsenluottolaitoksia sitovat riskilajikohtaiset limiitit, jotka määrittävät riskitason, jonka puitteissa jäsenluottolaitokset voivat liiketoimintaansa harjoittaa. Suomen Osuuspankin hallitus on vahvistanut limiitit osana riskilajikohtaisia strategioitaan.

Periaatteet ja organisointi

Suomen Osuuspankin riskienhallintastrategia perustuu hallituksen pankille vahvistamaan päämäärään ja liiketoimintastrategiaan, riskienhallintaohjeisiin, valtuusjärjestelmään sekä keskeisimmistä liiketoiminnan osa-alueista tuotettavaan riski- ja poikkeamaraportointiin.

Pankki kohdistaa strategiansa mukaisesti liiketoimintansa vähittäispankkitoiminnan vähäriskeiseen osaan. Pankilla ei ole taloudelliseen kantokykyynsä nähden ylisuuria asiakas- tai sijoitusriskikeskittymiä eikä pankki niitä strategiansa mukaisesti myöskään ota.

Pankki pitää vakavaraisuutensa turvallisella tasolla. Pankin vakavaraisuutta ja riskienkantokykyä vahvistetaan kannattavalla liiketoiminnalla. Luotto- ja muiden riskien muodostaman tappioiden panikki huomioi tilinpäätöksessään riittävillä arvonalentumiskirjauksilla ja muilla tappiokirjauksilla.

Hallitukselle annetaan säännöllisesti tietoa pankin eri riskeistä ja niiden tasoista. Hallitus myös hyväksyy valtuudet ja puitteet riskinotolle määrittelemällä sallitut riskirajat luotto- ja markkinariskeille. Tarvittaessa pankin hallitus voi asettaa myös muita limiittejä pankin toiminnalle. Valtuutusten puitteissa vastuu päivittäisestä riskienseurannasta ja valvonnasta kuuluu toimivalle johdolle. Toimiva johto hyödyntää seurannassaan keskusyhteisön tuottamaa ohjausrajaraportteja sekä johdon tuottamia tuottamia raportteja ja analyyseja eri riskien osa-alueilta. Riskien raportointiin ja seurantaan tarkoitetut järjestelmät sekä käytännöt täyttävät riskienhallinnalle asetetut edellytykset ottaen huomioon pankin toiminnan luonteen ja laajuuden.

Riskienhallinnan ja compliancen järjestelyt

Pankin compliance-toiminnon hoitaminen on ulkoistettu POP Pankkien yhteenliittymän keskusyhteisölle.

Pankki vastaa omalta osaltaan riskienvalvonnan järjestämisestä voimassa olevan lainsäädännön ja standardien mukaisesti hyväksymällä keskusyhteisön laatimat pankkikohtaiset ohjeet. Compliance-toiminnon tavoitteena on varmistaa, että pankki noudattaa kaikessa toiminnassaan lainsäädäntöä, viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä sekä markkinoiden itsesääntelyä. Pankissa on nimetty sekä riskienvalvontatoiminnon vastaava että compliance-toiminnon yhteyshenkilö.

Ylimmän hallintoelimen jäsenten valinnassa noudatettava monipuolisuuteen tähtäävä toimintamalli ja sen tavoitteet ja päämäärät

Pankin ohjeistuksessa on korostettu hallituksen monipuolisuuden merkitystä. Monipuolisuustavoitteeseen pyritään vuosittaisen hallituksen itsearvioinnin avulla. Hallitus on myös hyväksynyt periaatteet kokoonpanonsa monimuotoisuuden saavuttamiseksi.

Luottoriskit

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei täytä sopimuksen mukaisia velvoitteitaan. Luottoriskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa asiakasvastoista syntyvien riskien tulos- ja vakavaraisuusvaikutukset hyväksyttävälle tasolle. Hallituksen vahvistama luottoriskistrategia ja luotonanto-ohjeet määrittelevät enimmäismäärät riskikeskittymille ja ohjaavat luotonannon suuntaamista asiakassektoreittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Pankin keskeisiä asiakasryhmiä ovat toimialueen henkilöasiakkaat ja maatilayritykset sekä pienyritykset. Pankin varainhankinnasta pääosa on myönnetty luottoina pankin asiakkaille. Pankin taseessa olevista luotoista kotitalouksien ja elinkeinonharjoittajien yhteinen osuus on noin 63,02 % (65,29). Maatilayrittäjien osuus taseessa olevista luotoista on 14% (14,35) ja muiden 22,99 % (20,36). Valtaosa, 64,61 % (66,18), pankin luotoista on myönnetty asuntovakuutta vastaan.

Yritys- ja maatilatalousluottoriskien hallinta perustuu asiakasvastuuhenkilön suorittamaan asiakasseurantaan ja sisäiseen luottokelpoisuusluokitteluun. Henkilöasiakkaan luottokelpoisuuden arviointi rakentuu pankin hyvään asiakastuntemukseen ja sen pohjalta tehtävään arvioon asiakkaan maksukyvyystä.

Pankin hallitus tekee suurimmat luottopäätökset. Hallitus on edelleen delegoinut luottovaltuuksia kollegiaaliselle rahoitusjohdolle, pankin johdolle ja muille nimetyille toimihenkilöille. Luottopäätökset tehdään keskusyhteisön, hallituksen ja pankin johdon vahvistamien luotonanto-ohjeiden mukaisesti. Pääsääntönä on vähintään kahden päätöksentekijän periaate. Luottopäätökset perustuvat asiakkaan luottokelpoisuuteen ja maksukykyyn sekä muiden luoton myöntämiskriteereiden, kuten vakuusvaatimusten täyttymiseen. Luotot on myönnetty pääosin turvaavin vakuuksin. Vakuudet arvostetaan varovaisesti käypään arvoon ja niiden käypiä arvoja seurataan säännöllisesti sekä tilastoja että hyvää toimialuetuntemusta hyödyntämällä. Pankin hallitus on vahvistanut pankille ohjeet eri vakuusmuotojen arvostuksista ja niiden vakuusarvoista yhteenliittymän vahvistamien arvostusperiaatteiden rajoissa, joita vastaan luottoa voidaan myöntää.

Luottoriskiä arvioidaan jatkuvasti seuraamalla mm. takaisinmaksussa esiintyviä viivästyksiä ja järjestämättömiä luottoja. Asiakaskohtaisia vastuiden ja vakuuksien määriä seurataan asiakasvastuuhenkilöiden taholta perustuen jatkuvaan maksukäyttäytymisen ja asiakkaiden toiminnan seuraamiseen. Hallitukselle raportoidaan säännöllisesti vähintään kerran vuodessa kaikki yli 1,5 milj. euron asiakasvastuut ja yli 90 päivää erääntyneet luotot sekä sellaiset alle 1,5 milj. euron luotot, joihin liittyy suuri luottoriski. Raportointi sisältää mm. riskien määrän ja kehityksen asiakaskokonaisuuksittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Pankilla ei ole asiakaskokonaisuuksia, joiden vastuut ylittäisivät luottolaitoslain asettaman rajan 10 prosenttia pankin omista varoista (ns. suuret asiakasriskit). Pankin luottokantaan sisältyvät riskit ovat tehtyjen selvitysten perusteella pankin vuositulostasoon ja riskinkantokykyyn nähden alhaisella tasolla.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan rakenteellista rahoitusriskiä ja maksuvalmiusriskiä.

Rahoitusriski on jälleenrahoituksen saatavuuteen ja hintaan liittyvä riski, joka syntyy, kun saamisten ja velkojen maturiteetit poikkeavat toisistaan. Rahoitusriskiä syntyy myös, jos saatavat ja velat ovat liiaksi keskittyneet yksittäisille vastapuolille. Rahoitusriskiä arvioidaan maturiteetti-luokittain kunkin luokan saatavien ja velkojen erotuksen suuruudella. Maksuvalmiusriski tarkoittaa riskiä siitä, että luottolaitos ei suoriudu odotetuista tai odottamattomista tulevista kassavirroista ilman vaikutuksia päivittäiseen toimintaan tai taloudelliseen tilaan.

Likviditeettiriskiä hallitaan mm. pitämällä riittävästi likvidejä varoja maksuvalmiuden takamiseksi. Likviditeettiriskiä seurataan raportoimalla hallitukselle pankin rahoitustilanteesta sekä maksuvalmiusasemasta. Raportointi perustuu tietoihin saatavien ja velkojen erääntymishetkestä sekä käytettävissä olevasta likviditeettireservistä. Pankki ylläpitää riittävää likviditeettireserviä päivittäisen maksuliikenteen ja maturiteettiluokittaisten erojen kattamiseen. Pankin taseessa olevista luotoista on 23,79 % (22,87) luotoissa, joiden luottoaika on yli 20 vuotta. Tilikauden aikana pankin rahoitusasema pysyi vahvana.

Suomen Osuuspankki rahoitus perustuu pääasiallisesti talletusvarainhankintaan, jonka pankki hankkii omalta toimialueeltaan. Talletustiliehtojen mukaan merkittävä osa jälleenrahoituksesta on avistaehtoista jakautuen yli 50 500 tallettaja-asiakkaalle. Pankin omaa varainhankintaa täydentää ryhmän keskusluottolaitoksen, Bonum Pankki Oyj:n välittämä tukkuvarainhankinta. Keskusluottolaitoksena Bonum Pankki Oyj vastaa yhteenliittymän tukkuvarainhankinnasta ja sen koordinoinnista. POP Asuntoluottopankki tukee yhteenliittymän likviditeettiriskin hallintaa mahdollistamalla asuntovakuudellisten liikkeeseenlaskujen toteuttamisen. Yhteenliittymän tavoitteena on hajauttaa jälleenrahoituksensa maturiteettia ja ylläpitää laajaa rahoituspohjaa.

POP Pankkien yhteenliittymä on saanut Finanssivalvonnalta luvan vapauttaa yksittäiset jäsenluottolaitokset maksuvalmiudelle asetetuista LCR-vaateesta sekä NSFR-vaateesta. Molemmat maksuvalmiuteen liittyvät viranomaisvaateet tulee täyttää ja raportoida yhteenliittymätasolla. Keskusluottolaitos Bonum Pankki Oyj vastaa yhteenliittymän LCR-vaateen täyttämisestä.

Korkoriski

Korkoriskillä tarkoitetaan korkotason muutosten vaikutusta pankin tulokseen, taseen nykyarvoon ja vakavaraisuuteen. Korkoriski aiheutuu saatavien ja velkojen toisistaan poikkeavista korkoperusteista sekä eriaikaisista korontarkistus- tai erääntymisajankohdista.

Korkoriskin hallitsemiseksi alkaneella tilikaudella pankin tavoitteena on edelleen tasapainottaa saatavien ja velkojen korkoperusteita.

Avoimen korkoriskin määrää mitataan korkoherkkyydellä, joka huomioi korkoshokkien vaikutuksen korkokatteeseen ja taseen nykyarvoon tulevana vuosina. Pankin korkoriski oli 31.12.2023 +3,12 / -6,02 prosenttia 12 kk:n korkokatteesta, jos korkotaso muuttuisi yhden prosenttiyksikön verran. Poikkeuksellisen voimakas korkotason nousu on näkynyt perusliiketoimintaan liittyvän avoimen korkoriskiaseman kasvuna. Pankki on suojannut tätä avointa korkokateriskiään osallistumalla yhteenliittymän sisäiseen rahoitukseen kiinteäkorkoisina saattaakseen korkoriskiaseman lähemmäs yhteenliittymässä noudatettavia riskirajoja. Korkoriski raportoidaan säännöllisesti hallitukselle, joka on vahvistamissaan ohjeissa antanut enimmäismäärät pankin korkoriskille. Yhteenliittymän asettama ohjausraja korkoriskille on katsauskaudella ollut enintään -5 prosentin muutos korkokatteessa suhteessa pankin omiin varoihin +/- yhden prosenttiyksikön korkotason muutoksessa ajanjaksoilla 1-12 kk ja 13-24 kk.

Markkinariski

Markkinariskillä tarkoitetaan korkojen ja markkinahintojen muutosten vaikutusta pankin tulokseen ja omiin varoihin. Sijoitustoiminnassa korkojen muutos aiheuttaa markkinariskin toteutumisen arvopapereiden markkina-arvon muutoksena. Osakeriskillä tarkoitetaan mm. julkisesti noteerattavien osakkeiden ja rahasto-osuuksien kurssimuutosten aiheuttamaa tulosvaikutusta. Pankin tavoitteena sijoitustoiminnassa on ylläpitää likviditeettireserviä ja hankkia tuotto-riskisuhteeltaan kilpailukykyinen tuotto sijoitetulle pääomalle.

Pankki sijoittaa arvopapereihin vain siten, että kurssimuutosten tulosvaikutus ei vaaranna pankin vakavaraisuutta tai kannattavuutta. Tilinpäätöshetkellä pankin tulokseen sisältyi arvopapereista kirjattuja realisoitumattomia arvonmuutoksia nettomäärältään -910,2 tuhatta euroa (332,4) ja sijoituksista kirjattua odotettujen luottotappioiden varausta -102 tuhatta euroa. Lisäksi realisoitumattomia arvomuutoksia sisältyy käyvän arvon rahastoon, määrältään -779,8 tuhatta euroa (-1 575,6). Arvopapereiden realisoitumattomista arvonmuutoksista aiheutuva vaikutus pankin omiin varoihin oli -1 792,5 tuhatta euroa (-1 219,1). Pankilla ei ole arvopapereihin liittyvää koko toiminnan selvitysriskistä aiheutuvaa vähimmäisvakavaraisuusvaatimusta.

Sijoitusten hajauttamisella vähennetään yksittäisistä sijoituksista aiheutuvaa keskittyneisyysriskiä. Pankin sijoitukset on hallituksen vahvistamassa sijoitustoiminnan ohjeessa rajattu vastapuoli- ja omaisuuslajikohtaisilla limiiteillä.

Pankki seuraa kuukausittain sijoitustarkoitukseen hankittujen arvopapereiden markkina-arvoja ja niiden transaktioihin liittyviä kassavirtoja. Hallitukselle raportoidaan säännöllisesti arvopaperisalkun sisältö ja taseasema. Arvopaperisalkkuun sisältyvää markkinariskiä arvioidaan suhteessa pankin tulokseen ja omiin varoihin.

Kiinteistöriski

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan kiinteistöomaisuuteen kohdistuvaa arvonalentumis-, tuotto- tai vahingoittumisriskiä. Kiinteistö-sijoitukset eivät kuulu pankin ydinliiketoimintaan. Pankin kiinteistökohteet on vakuutettu pääosin täysarvovakuutuksilla.

Pankin sijoituskiinteistöomaisuus on arvioitu pääosin kauppahintamenetelmällä. Markkinaperusteista tuottovaadetta asetettaessa on otettu huomioon kiinteistökohteen sijainti, kunto, käyttötarkoitus ja markkinanäkymät. Tuottoarvomenetelmän lisäksi erityisesti asuntojen ja maa-alueiden arvioinnissa on käytetty kauppahintamenetelmää. Pankin kiinteistöriskiä seurataan säännöllisesti hallitukselle tehtävällä raportoinnilla, jossa raportoidaan kiinteistöjen tuotot, sitoutuneet pääomat, vuokrausasteet ja kiinteistöjen tuotto prosentit.

Kiinteistöomaisuuden arvo on vähäinen verrattuna pankin taseeseen ja pankin omiin pääomiin eikä kiinteistöomaisuuden arvoihin tällä hetkellä kohdistu sellaisia arvonalentamistarpeita, joilla olisi olennaista vaikutusta pankin lähivuosien tulokseen ja vakavaraisuuteen. Sijoituskiinteistöjen kirjanpitoarvot ja käyvät arvot on kuvattu liitetiedossa 1.06 (pois lukien aineettomiin hyödykkeisiin kirjatut aktivoinnit).

Pankin omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja kiinteistöyhtiöiden osakkeisiin sitoutunut pääoma oli tilinpäätöshetkellä 5 063,9 tuhatta euroa (6 045,8). Sijoituskiinteistöomaisuuteen sitoutunut pääoma kasvoi verrattuna edelliseen tilikauteen ja oli määrältään 7 335,0 (6 944,4) tuhatta euroa, mikä on 0,4 prosenttia pankin taseen loppusummasta.

Pankin sijoituskiinteistöomaisuuden nettotuotto on 6,5 prosenttia (4,3).

Strategiset ja operatiiviset riskit

Strategisella riskillä tarkoitetaan pankin toimintaympäristön kehitykseen nähden väärin valitusta liiketoimintastrategiasta syntyviä menetyksiä sekä riskejä, jotka uhkaavat strategian toteuttamista tai asetettujen strategisten tavoitteiden saavuttamista.

Strategiset riskit pyritään minimoimaan päivittämällä strategiset ja vuositason suunnitelmat säännöllisesti.

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan menetyksiä, jotka voivat johtua sisäisistä puutteellisuuksista järjestelmissä, prosesseissa ja henkilöstön toiminnassa tai ulkoisista liiketoimintaan vaikuttavista tekijöistä.

Operatiivisten riskien toteutumista pyritään minimoimaan operatiivisen riskiportfolion säännöllisellä kartoituksella, henkilöstön osaamisen jatkuvalla kehittämisellä, kattavilla toimintaohjeilla sekä sisäisen valvonnan toimenpiteillä mm. eriyttämällä mahdollisuuksien mukaan asioiden valmistelu, päätöksenteko, toimeenpano ja valvonta toisistaan.

Pankki on varautunut erityisellä vakuutuksella pankkitoiminnassa mahdollisesti toteutuviin operatiivisiin riskeihin ja niistä aiheutuviin vahinkoihin. Oikeudellisten riskien toteutumista osaltaan vähentävät laajasti käytössä olevat vakimuotoiset sopimusehdot. Tietojärjestelmien toimintahäiriöistä aiheutuviin riskeihin on varauduttu jatkuvuussuunnittelulla.

Operatiivisia riskejä seurataan keräämällä tietoa pankkia kohdanneista taloudellisista menetyksistä ja mahdollisista väärinkäytöksistä. Hallitukselle raportoidaan vähintään kahdesti vuodessa havainnot pankin operatiivisista riskeistä. Toimiva johto hyödyntää sisäisen valvonnan tuottamaa raportointia ohjeistuksen noudattamisesta sekä tietoja toimintaympäristön muutoksista.

Sisäinen tarkastus

Yhteenliittymän keskusyhteisö vastaa keskitetysti sisäisen tarkastuksen ohjaamisesta ja järjestämisestä yhteenliittymän keskusyhteisössä, jäsenluottolaitoksissa sekä muissa yhteenliittymään kuuluvissa yrityksissä. Keskeisiä keskitettyjä tehtäviä ovat mm. yleinen ohjeistus, resursointi sekä vuosisuunnitelman laatiminen.

Sisäinen tarkastus on riippumatonta, objektiivista arviointi- ja varmistustoimintaa. Toiminnan tavoitteena on tukea keskusyhteisön hallintoneuvostoa, hallitusta ja toimivaa johtoa tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien sekä riskienhallinnan tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen.

Keskusyhteisön sisäinen tarkastus tarkastaa pankin toimintaa säännöllisesti. Pankin toimiva johto käsittelee sisäisen tarkastuksen tekemät tarkastushavainnot ja annetut toimenpidesuosittukset. Pankin toimitusjohtaja raportoi merkittävät havainnot sekä niihin kohdistetut toimenpiteet edelleen hallitukselle.

Sisäinen valvonta

Pankin sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että pankissa eri tasoille asetetut päämäärät ja tavoitteet saavutetaan sovittuja ja asetettuja sisäisen valvonnan ohjeita noudattaen. Sisäinen valvonta on pankin sisältä käsin tapahtuvaa hallintoelinten ja organisaation itsensä hoitamaa tarkkailua ja kohdistuu ensisijaisesti toiminnan tilaan, laatuun ja tuloksiin. Sisäistä valvontaa suorittavat hallintoneuvosto, hallitus, toimitusjohtaja, esihenkilöt ja toimihenkilöt. Lisäksi toimihenkilöillä on velvollisuus ilmoittaa poikkeamista ja sääntöjen noudattamatta jättämisistä ylemmälle organisaatiolle.

Sisäistä valvontaa toteutetaan osittain yhteenliittymän compliance ja riskienvalvontatoiminnon ohjeistamana. Keskitetyn ohjeistuksen mukaan tehdään säännöllisiä tarkastuksia valituille riskialueille yhdenmukaisin menetelmin ja otoksin. Toimintamallilla varmistetaan, että pankin toteutettava sisäinen valvonnan laatu ja syvyys on yhdenmukainen muiden POP Pankki -ryhmän jäsenluottolaitoksien kanssa. Yhteenliittymän keskusyhteisön ohjeistaman valvonnan lisäksi pankki tekee täydentävää sisäistä valvontaa riskiperusteisesti kontrolliympäristön toimivuuden varmistamiseksi.

Hallinto ja henkilöstö

Pankin jäsenmäärä 31.12.2023 oli 24 548 jäsentä (24 691 vuonna 2022).

Vuoden aikana Pankin edustajisto kokoontui kaksi kertaa. Edustajiston kokouksessa 22.2.2023 vahvistettiin vuoden 2022 tilinpäätös ja myönnettiin vastuuvapaus pankin hallitukselle ja toimitusjohtajalle.

Pankin voitonjakokelpoisista varoista 86 887 165,43 euroa päätettiin maksaa jäsenosuuksille ja POP Osuuksille korkoa yhteensä 617 326,27 euroa ja pankin vapaan oman pääoman rahastoon siirrettiin 279 908,45 euroa.

Edustajiston kokous 16.11.2023 valitsi hallintoneuvoston jäsenistä uudelleen toimikaudelle 2024 – 2026 Marjatta Hautalan, Minna Koiviston, Markku Toratin, Sari Uusi-Kokon ja Piia Ylikosken. Edustajisto vahvisti hallintoneuvoston jäsenmäärän 22 jäseneseen.

Pankin tilintarkastajaksi vuodelle 2024 valittiin tilintarkastusyhteisö KPMG Oy ja päävastuulliseksi tilintarkastajaksi KHT Matti Paananen. Pankin pitkäaikainen tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy ei ollut uudelleenvalittavissa yhtäjaksoisten toimikausien täyttymisen johdosta.

Pankin hallintoneuvoston puheenjohtajana toimi Juha Haikonen ja varapuheenjohtajina Marjatta Leppinen ja Asko Ojala. Hallintoneuvosto kokoontui kaksi kertaa. Kokouksessaan 9.2.2023 hallintoneuvosto valitsi uudeksi toimitusjohtajan sijaiseksi Juha Niemelän. Hallintoneuvosto on kokouksessaan 9.2.2023 arvioinut kolmen hallituksen jäsenen olevan riippumattomia ja kolmen ei-riippumattomia yhtäjaksoisten toimikausien johdosta. Hallintoneuvosto on todennut sen olevan sääntelyn mukaista. Kokouksessaan 15.11.2023 hallitus valitsi uudelleen toimikaudelle 2024–2026 Christer Granskogin sekä vahvisti hallituksen jäsenmääräksi 6 jäsentä.

Suomen Osuuspankin hallitukseen kuului vuonna 2023 kuusi jäsentä. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Aaro Koljonen ja varapuheenjohtajana Janne Vilén. Toimitusjohtajana on toiminut Timo Kalliomäki ja toimitusjohtajan sijaisena Mikael Zilliacus 9.2.2023 saakka ja Juha Niemelä 9.2.2023 alkaen. Hallitus kokoontui vuoden aikana 23 kertaa

Hallituksen varsinaiset jäsenet:

Koljonen Aaro	maatalousyrittäjä	2011
Bergbom Anitta	regional manager	2023
Granskog Christer	företagare	2007
Karttila Jussi	toimitusjohtaja	2022
Keski-Mattila Sarita	yrittäjä	2020
Vilén Janne	toimitusjohtaja	2010

Hallintoneuvoston jäsenet:

Aalto Veli-Matti	avainasiakaspäällikkö	2022
Elonen Petri	tehtaan päällikkö	2022

Haikonen Juha	taksiautoilija	2000
Hautala Marjatta	opettaja	2012
Jormanainen Esa	yrittäjä	2014
Kaari Harri	yrittäjä / eläkel.	1996
Koivisto Minna	yrittäjä	2003
Konkola Seppo	opettaja	2022
Koskela Pauli	maatalousyrittäjä	2005
Kuja-Kyyny Ann-Kristin	talousjohtaja	2011
Leppinen Marjatta	maanviljelijä	1997
Leppäranta Hilkka	pääkirjanpitiäjä	2017
Nieminen Outi	rehtori	2022
Ojala Asko	maanviljelijä	2012
Ollikkala Ari	toimitusjohtaja	2009
Pääkkönen Markku	yrittäjä	1994
Ranta Juha	maa- ja metsätal.yrittäjä	2015
Ristiluoma Leena	emäntä	2014
Saarela-Mäkynen Eija	eläkeläinen	2001
Takkula Minna	toimitusjohtaja	2022
Toratti Markku	talouspäällikkö	2010
Tyykilä Vesa	liiketoimintajohtaja	2022
Uusi-Kokko Sari	vapaa-ajan ohjaaja	2005
Uusitalo Kari	yrittäjä/mv	2007
Ylikoski Piia	yksikön johtaja	2015

Pankin palveluksessa oli vuoden lopussa 144 henkilöä (133), joista kokoaikaisia oli 126 (118) ja osa-aikaisia 4 (3) henkilöä sekä määräaikaisia 14 (12), joista osa-aikaisia 10 henkilöä. Henkilömäärä kasvoi vuoden aikana 11 henkilöllä. Henkilökunnan keski-ikä oli tilinpäätöshetkellä 46 vuotta. Vuosittain pankki työllistää useita opiskelijoita työharjoittelun, kesäharjoittelun tai opintojen ohessa tehtävän osa-aikaisen työn merkeissä.

Vuoden 2023 aikana pankki on henkilöstön osaamisen kehittämisessä erityisesti panostanut henkilöstönsä vastuullisuutta koskevan osaamisen ja tietotaidon kehittämiseen. Pankki järjesti vuoden aikana kaksi henkilöstötilaisuutta (Kauhajoki IHK Areena 27.5. ja Tampere Technopolis 6.10), joissa yhtenä pääteemana käsiteltiin vastuullisuutta ja sen ilmenemistä pankin toiminnassa ja henkilöstön arkipäiväisessä työssä. Koulutuspäivien lisäksi vastuullisuus -teema on ollut vuoden aikana osa henkilöstön tiimipalaverien ohjelmaa. Auktorisoitu APV1 sijoituspalvelututkinto on jo usean vuoden ollut koko asiakaspalveluhenkilöstölle ja esihenkilöille pakollinen tutkinto. Tämän lisäksi pankki suosittelee ja motivoi henkilöstöään suorittamaan myös erityisesti vastuullisuutta koskevan ESG APV tutkinnon suorittamista.

Yhtenä uutena henkilökuntaetuna pankki otti vuonna 2023 käyttöön polkupyöräedun, joka kannustaa henkilöstöä sekä liikkumaan, että kulkemaan työmatkoja polkupyörällä auton sijaan. Polkupyöräedun osalta pankin yhteistyökumppanina toimii Go by Bike. Tämän ohella pankki panosti vuoden 2023 aikana merkittävästi henkilöstön hyvinvointiin käynnistämällä laajan hyvinvointihankeen syyskuussa 2023 yhteistyössä Motivire Oy:n kanssa, Eläkevakuutusyhtiö Veritaksen tukemana. Hyvinvointihanke piti sisällään hyvinvointia tukevia luentoja, henkilökohtaista valmennusta, kehonkoostumus- (InBody) ja palautumismittauksia (Firstbeat).

Pankin tilintarkastajana on vuoden 2023 aikana toiminut Miikka Hietala, KHT (Ernst & Young Oy, tilintarkastusyhteisö).

Pankin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä

Pankin toimintoja ohjaavat edustajiston kokouksen päättämät säännöt. Edustajiston kokous päättää pankin voitonjaosta ja valitsee hallintoneuvoston jäsenet. Hallintoneuvosto valitsee pankille hallituksen ja toimitusjohtajan, jotka toimiaikanaan eivät ole hallituksen jäseniä. Hallintoneuvoston keskeinen tehtävä on ohjata ja valvoa pankin toimintaa. Tilinpäätöksestä hallintoneuvosto antaa varsinaiselle edustajiston kokoukselle lausunnon.

Hallintoneuvosto toteuttaa valvontatehtäväänsä valitsemalla tarkastustoimikunnan, jonka tehtävänä on pankin hallinnon valvominen hallintoneuvoston vahvistaman yleisohjeen mukaisesti. Tarkastustoimikunta kuulee pankin tilintarkastajaa ja sisäistä tarkastusta. Tarkastustoimikunnan laatima kertomus tarkastushavainnoistaan ja pankin hallinnosta käsitellään ainakin kerran vuodessa hallintoneuvoston kokouksessa.

Osuuspankkia edustaa ja sen toimintaa johtaa hallitus. Pankin operatiiviset päätökset pankin liiketoiminnasta ja strategisista asioista tekee pankin hallitus. Hallituksen työskentely perustuu pankin sääntöihin ja hallintoneuvoston päättämiin yleisohjeisiin. Pankin toimitusjohtaja hoitaa pankin juoksevaa hallintoa hallitukselta saamiensa ohjeiden mukaisesti.

Hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajan riippumattomuuden selvittäminen tapahtuu Finanssivalvonnan antamien määräysten mukaisesti. Tehtävään valittaessa sekä vuosittain hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen on annettava selvitys yhteisöistä, joissa he toimivat. Lisäksi hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on annettava Finanssivalvonnan standardin mukainen sopivuus- ja luotettavuusselvitys tehtävää vastaanottaessaan sekä sen jälkeen joka kolmas vuosi. Suomen Osuuspankki osallistui Finanssivalvonnan suorittamaan POP Pankkiryhmää koskevaan teema-arvioon riskiraportoinnista hallitukselle.

Palkitsemisjärjestelmät

Palkitsemisjärjestelmän määrittelyssä käytetty päätöksentekoprosessi

Pankin hallitus vastaa palkitsemisasioista.

Pankilla ei ole palkitsemisjärjestelmän hallinnointia varten hallituksen nimeämää ja sen jäsenistä koostuvaa palkitsemisvaliokuntaa. Sitä ei ole katsottu tarpeelliseksi pankin liiketoiminnan suppeuden vuoksi.

Pankin hallitus valvoo palkitsemisjärjestelmän noudattamista sekä arvioi säännöllisesti sen toimivuutta.

POP Pankkien yhteenliittymän sisäinen tarkastus todentaa vähintään kerran vuodessa onko pankin hallituksen hyväksymää palkitsemisjärjestelmää noudatettu.

Valvontatoiminnoissa työskentelevän henkilön palkkio ei ole riippuvainen sen liiketoiminnan tuloksesta, jota hän valvoo.

Palkitsemisen ja tuloksen välinen suhde

Palkitsemisjärjestelmä on pankin liiketoimintastrategian, tavoitteiden ja arvojen mukainen ja se vastaa pankin pitkän aikavälin etua. Palkitsemisjärjestelmä on sopusoinnussa pankin hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan ja riskinkantokyvyn kanssa ja edistää sitä.

Muuttuvien palkkioiden määrittämisessä sovellettavat keskeiset perusteet

Pankin muuttuviin palkkioihin sovelletaan seuraavia periaatteita:

1. Palkkio perustuu kokonaisarviointiin palkkionsaajan ja asianomaisen liiketoimintayksikön suorituksesta sekä pankin kokonaistuloksesta ja sen kehittymisestä. Suoritusta arvioitaessa huomioidaan taloudelliset ja muut tekijät sekä se, miten suoritus tai tulos on toteutunut pitkällä aikavälillä.
2. Palkkion määrässä otetaan huomioon muun ohella arviointihetkellä tiedossa olevat riskit, pääomakustannukset ja tarpeellinen maksuvalmius.
3. Pankki voi sitoutua ehdottomaan palkkion maksamiseen ainoastaan erityisen painavista syistä ja edellyttäen, että luvattu palkkio kohdistuu ainoastaan palkkionsaajan palvelussuhteen ensimmäiseen vuoteen.

Muuttuvien palkkioiden määrä palkkionsaajaa kohti voi olla enintään 50 prosenttia kiinteästä vuosipalkasta. Pankki voi päättää muuttuvien palkkioiden maksamatta jättämisestä joko kokonaan tai osittain siinä tapauksessa, että pankin vakavaraisuus on heikentynyt 18 prosentin alle.

Palkkionsaajalle maksettavan erorahan ja muun vastaavan korvauksen, joka maksetaan, jos palvelussuhde päättyy ennenaikaisesti, maksamisessa otetaan huomioon edellä mainitut periaatteet ja maksamisperusteet laaditaan siten, ettei korvaus johda epäonnistuneen suorituksen palkitsemiseen.

Muuttuvan palkkion maksamisen lykkääntyminen

Muuttuvien palkkioiden maksamisesta on säädetty laissa Luottolaitostoiminnasta (610/2014). Jos henkilö on luokiteltu työtehtäviensä perusteella ryhmään, joiden ammatillisesta toiminnasta voi aiheutua yritykselle merkittävää riskiä ("riskiprofiiliin vaikuttava henkilö"), lykätään muuttuvan palkkion maksua tietyissä olosuhteissa kolmelle vuodelle.

Riskiprofiiliin vaikuttavaan henkilöryhmään sovelletaan muuttuvan palkkion maksamisen lykkäämistä, mikäli henkilön muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolta ylittää Finanssivalvonnan kannanoton mukaisen rajan 50.000 euroa tai tätä korkeamman kahden kuukauden kiinteän bruttopalkan. Riskiprofiiliin vaikuttavan henkilön palkkioita tarkastellaan kokonaisuutena.

Pankissa pidetään luetteloa seuraavista riskiprofiiliin vaikuttavista henkilöistä:

1. Toimitusjohtaja ja henkilöt, jotka toimitusjohtajan lisäksi tosiasiallisesti osallistuvat yrityksen toiminnan johtamiseen,
2. Muu henkilö, jonka toiminnalla on olennainen vaikutus yrityksen riskiasemaan,
3. Henkilö, joka työskentelee liiketoiminnoista riippumattomissa yrityksen sisäisissä valvontatoiminnoissa,
4. Muu henkilö, jonka palkkioiden kokonaismäärä ei merkittävästi poikkea 1 ja 2 kohdissa tarkoitettulle henkilölle määräytyvän palkkion kokonaismäärästä

Pankissa kenenkään palkkionsaajan muuttuva palkkio ei voi ylittää 50.000 euroa yhden vuoden ansaintajaksolta. Tämä tarkoittaa sitä, että palkkionsaajalle maksettavan muuttuvan palkkion osan maksamista ei tarvitse lykätä, vaan se voidaan maksaa kerralla.

Keskeisimmät ulkoistetut toiminnot

Pankin keskeiset tietojärjestelmät on ulkoistettu Oy Samlink Ab:hen. Pankin kirjanpito hoidetaan Figure Taloushallinto Oy:ssä ja viranomais- ja riskiraportointi ALM Partners Oy:ssä. Maksujenvälityksessä pankki käyttää Bonum Pankki Oyj:n maksujenvälitys- ja clearingpalveluja ja rahanhuollossa Automatia Pankkiautomaatit Oy:n rahahuoltojärjestelmää. Lisäksi pankki hyödyntää Google Inc.in tytäryhtiön tarjoamaa alustapalvelua asiakastietojen hallinnassa.

Osuusmaksun ja POP Osuuden ehdot

Pankin ydinpääomaan (CET1) sisältyi 27 033 kpl jäsenosuuksia.

Jäsenosuuksien ehdot

Jokainen jäsen on velvollinen ottamaan osuuspankista yhden osuuden ja suorittamaan siitä sadan (160) euron suuruisen osuusmaksun.

Osuusmaksu on maksettava kokonaisuudessaan rahana osuuspankkiin liityttäessä.

Jos osuusmaksua korotetaan, jäsenen maksettavaksi tuleva korotus on suoritettava hallituksen määrääminä erinä ja aikoina, kuitenkin viimeistään viiden (5) vuoden kuluessa korotusta koskevan sääntömuutoksen kaupparekisteriin merkitsemisestä lukien. Jäsenelle tulevaa ylijäämää ei pidätetä osuusmaksun suorittamiseksi.

Osuusmaksun korotus voidaan tehdä maksullisena, rahastokorotuksena tai sekakorotuksena. Rahastokorotus luetaan jäsenen puolesta maksettuihin määrään osuusmaksua palautettaessa ja ylijäämää jaettaessa.

Osuusmaksut palautetaan jäsenyyden päättyttyä osuuskuntalain 17 luvun 1 §:n ja osuuspankkilain (Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista) 19 §:n mukaisesti ja sanotuissa lainkohdissa mainituin edellytyksin.

Osuusmaksu palautetaan vuoden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka perusteella palautus ensimmäisen kerran voidaan suorittaa. Eronneen jäsenen oikeudet osuuspankissa määrättyvät tällöin sääntöjen 9 §:n mukaisesti. Jos osuusmaksua ei ole voitu jäsenyyden päättyessä palauttaa kokonaisuudessaan maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen.

Osuuspankilla on oikeus kieltäytyä jäsenosuusmaksujen palauttamisesta osuuspankin toiminnan aikana. Osuuspankki voi myöhemmin päättää edellä mainitun kiellon kumoamisesta. Palauttamista koskevasta kiellosta ja sen kumoamisesta päättää tarvittaessa hallitus.

POP Osuuksien ehdot

Pankin ydinpääomaan (CET1) sisältyi 107 178 kpl POP Osuuksia.

Osuuspankki voi antaa sääntöjensä mukaan POP Osuuksia. POP Osuuksia voidaan antaa vain osuuspankin jäsenille osuuspankin hallituksen tekemällä päätöksillä.

Yhden POP Osuuden nimellisarvo on sata (100) euroa. POP Osuus on maksettava kokonaisuudessaan osuuspankille hallituksen päättämänä aikana.

POP Osuuksien merkintä tapahtuu tekemällä osuuspankin hallitukselle tai sen määräämälle taholle kirjallinen hakemus, jonka hyväksymisestä päättää hallitus tai hallituksen määräämä taho. POP Osuuksiin liittyvät oikeudet syntyvät maksun suorittamisella.

POP Osuuksia voidaan antaa enintään 500 000 kappaletta.

POP Osuus voidaan siirtää vain toiselle jäsenelle. POP Osuus ei tuota etuoikeutta annettaviin jäsenosuuksiin tai uusiin POP Osuuksiin.

POP Osuuksille voidaan maksaa korkoa osuuspankin jakokelpoisesta ylijäämästä. Maksettavasta korosta päättää edustajiston kokous. POP Osuuksille maksettava korko voi poiketa jäsen- ja lisäosuuksille maksettavasta korosta.

Mikäli osuuspankki sulautuessa toiseen osuuspankkiin tai jakautuessa, POP Osuuksista suoritettut maksut palautetaan osuuskuntalain mukaisesti, ellei vastaanottava yhtiö ota niitä vastataksien sulautumis- tai jakautumissuunnitelman mukaisesti. Osuuspankin muuttuessa osakeyhtiöksi, POP Osuudet eivät anna oikeutta osakkeisiin, vaan niistä suoritettut maksut palautetaan osuuskuntalain mukaisesti.

POP Osuudet palautetaan jäsenyyden päättyttyä tai osuudenomistajan irtisanottua POP Osuuden. POP Osuudesta suoritettu maksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai POP Osuuden omistaja on irtisanonut osuuden. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista.

Osuuspankilla on oikeus kieltäytyä jäsenosuusmaksujen palauttamisesta osuuspankin toiminnan aikana. Osuuspankki voi myöhemmin päättää edellä mainitun kiellon kumoamisesta. Palauttamista koskevasta kiellosta ja sen kumoamisesta päättää tarvittaessa hallitus.

Osuuspankilla on oikeus lunastaa kaikki POP Osuudet. Lunastusvastike on POP Osuudesta maksettu merkintähinta. Lunastusoikeuden käyttämisestä päättää osuuspankin hallitus.

Osuuspankin purkautuessa POP Osuudet palautetaan yhtäläisellä etuoikeudella jäsenosuuksista suoritettujen maksujen kanssa.

Vastuullisuus

POP Pankki -ryhmän tehtävänä on edesauttaa asiakkaidensa taloudellista hyvinvointia, vaurastumista ja paikallista menestystä. Pankin visio on olla henkilökohtaisen ja digitaalisen palvelun yhdistävä, parhaan asiakastyytyväisyyden sekä nopean päätöksenteon pankki, joka on vakavarainen ja kasvaa kannattavasti markkinoita nopeammin. Vastuullisuus on osa ryhmän strategiaa ja arvoja. POP Pankki -ryhmän vastuullisuustyötä ohjaa vastuullisuusohjelma, jota on päivitetty vuonna 2023 sidosryhmäkyselyn perusteella tietoturvan ja turvallisen pankkiasioinnin osalta. Vastuullisuusohjelman pääteemoja ovat: 1) kestävän rahoituksen ja sijoittamisen edistäminen sekä ilmastonmuutoksen hillintä niiden avulla, 2) paikallisen menestyksen, elinvoimaisuuden ja hyvinvoinnin tukeminen, 3) liiketoiminnan avoimuus ja läpinäkyvyys, 4) henkilöstön yhdenvertaisuus sekä monimuotoisuuden ja työhyvinvoinnin edistäminen sekä 5) harmaan talouden, korruption ja rahanpesun estäminen sekä 6) jatkuva tietoturvan kehittäminen ja turvallisen pankkiasioinnin edistäminen.

Suomen Osuuspankin toimii vastuullisesti suhteessa ympäröivään yhteiskuntaan ja pankin sidosryhmiin. Paikallispankkina Suomen Osuuspankille on tärkeää kantaa omalta osaltaan vastuunsa ympäröivästä yhteiskunnasta ja edistää paikallista elinvoimaisuutta. Pankissa toteutettiin turvallisen pankkiasioinnin asiakastilaisuuksia, nuorille järjestettyjä taloustaitojen koulutuksia ja senioreille järjestettyä digitaalisten palvelujen neuvontaa. Pankin tuotevalikoimaan kuuluu henkilöasiakkaille suunnattu Vihreä laina, jolla tuetaan ympäristöystävällisiä hankintoja. Vihreän lainatuotteen verkkosivuille on lisätty laskureita, joilla asiakas voi arvioida esimerkiksi asunnon energiatehokkuuden parantamisen päästövaikutuksia. Pankin tarjoamassa rahastovalikoimassa on myös kestävän kehityksen tukemiseen keskittyvä POP Ympäristö -sijoitusrahasto. Omalla toiminnallaan pankki edisti toimialueensa aktiivisuutta tukemalla alueen yhteisöjä ja yhdistyksiä tilikauden aikana merkittävällä panoksella.

Pankki on panostanut myös työntekijöiden työhyvinvointiin ja vastuullisuuteen mm. tarjoamalla kaikille työntekijöilleen työsuuhdepolkupyörätua. Lisäksi pankissa on kartoitettu ja suunniteltu mahdollisuutta asentaa aurinkopaneeleita omistuskiihteistöjen katoille. Pankissa on

osallistutettu koko henkilökuntaa miettimään mitä vastuullisuus tarkoittaa pankissa ja miten sitä voidaan tulevaisuudessa kehittää. Henkilökunnalta saatuja ideoita jatko työstetään kaiken aikaa.

Lisäksi pankki on palkannut pro gradu tutkielman tekijän, joka tekee pankille vastuullisuusaiheita tutkielmatyötä. Gradu tutkielma keskittyy tarkemmin pankin asiakkaiden ja erityisesti pk-yritysten vastuullisuuteen vaikuttavien motiivien tutkimiseen. Pankista on käyty vuoden 2023 kertomassa yritysasiakastilaisuuksissa ja paneelikeskusteluissa vastuullisuusasioiden tärkeydestä ja sen vaikutuksesta tulevaisuudessa entistä enemmän rahoituksen saatavuuteen ja hintaan.

Suomen Osuuspankki huolehtii työnantajavelvoitteiden noudattamisesta. Pankin tuloksesta maksettiin vuonna 2023 yhteisöjen tuloveroa 3 593 tuhatta euroa.

POP Pankki -ryhmä raportoi vastuullisuudestaan GRI-raportointikehikon mukaisesti osana vuosikertomusta ja julkaisee EU:n taksonomia-asetuksen mukaiset tiedot vuosikertomukseen sisältyvässä toimintakertomuksessa. POP Pankki -ryhmän vuosikertomus on saatavissa sähköisesti osoitteessa www.poppankki.fi.

Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Pankin hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelliseen asemaan tai tulokseen tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

Liiketoiminnan kehitys vuonna 2024

Pankin liiketoiminnan arvioidaan kehittyvän suotuisasti vuoden 2024 aikana siitä huolimatta, että yleiseen taloudelliseen tilanteeseen liittyy entistä suurempaa epävarmuutta ja pankin kulojen ennustetaan edelleen kasvavan. Kulojen ennustettu kasvu tulee johtumaan IT-kuluista, keskusyhteisönresursoinnista, ryhmän toiminnan kehittämisestä sekä pankin omien henkilöstökulojen maltillisesta kasvusta.

Pankin tuloskehityksen arvioidaan alenevan vuoden 2023 tasosta. Alenevan tuloskehityksen taustalla tulee olemaan yleisen korkotason lasku, talletuksille maksettavien korkojen nousu, sekä sijoitustoiminnan tuottojen aleneminen (osinkotuotot). Mikäli korkotaso laskisi voimakkaasti, on tällä pankin tulokseen negatiivinen vaikutus. Lisäksi noussut korkotaso saattaa aiheuttaa arvonalentumistappioiden lisääntymistä ennakoitua enemmän, joilla saattaa olla pankin tulosta heikentävä vaikutus.

Pankin ennustettu liike-tulos vuodelta 2024 tulee säilymään hyvällä tasolla ja myös pankin vakavaraisuus paranee huomattavasti, kun vuoden 2023 tilikauden voitto voidaan tilintarkastuksen jälkeen liittää omiin varoihin. Pankin vakavaraisuutta tukee kannattavuuden positiivisen kehityksen lisäksi meneillään oleva POP osuusanti.

Aktiivisasiakasmäärä kasvoi vuonna 2023 kohtalaisen hyvin ja myönteisen kehityksen uskotaan jatkuvan edelleen 2024, vaikka luottokysyntä onkin oleellisesti heikentynyt. Pankin toimintatavassa keskeistä on asiakkaiden tapaaminen POP Taloushetkissä ja POP Verkkohetkissä, joissa asiakkaiden tarpeiden kartoitus tapahtuu. Asiointikanavasta päättää aina asiakas ja asiointi voi tapahtua joko verkon välityksellä tai perinteisesti konttorissa. Tavoitteena on löytää asiakkaan tarpeisiin soveltuvat palvelut ja tuotteet ja sitä kautta parantaa asiakastytyvääisyyttä.

Fyysiseen jakeluverkostoon pankki ei ole suunnitellut muutoksia, mutta fyysistä konttoriverkostoa arvioidaan osana jatkuvaa operatiivista toimintaa.

Luotonannon odotetaan kasvavan maltillisesti heikentyneestä kysynnästä huolimatta. Tähän liittyy kuitenkin poikkeuksellisen suuria epävarmuustekijöitä, kuten koronapandemiasta ja Ukrainan tilanteesta johtuva taloudellinen kehitys.

Markkinakorkotason odotetaan laskevan vuoden 2023 lopun tasosta. Pankki on tehnyt korkosuojausjauksia Bonum pankin kiinteäkorkoisten talletusten ja LCR kelpoisten pitkän maturiteetin JVK-sijoitusten avulla. Tämä turvaa osaltaan korkokatteen positiivisen kehitystä, mikäli korkotaso laskisi ennakoitua voimakkaammin.

Korkotason nousu saattaa myös nostaa luottotappioiden määrää, joten parantunut korkokate ei välttämättä realisoitu kokonaisuudessaan pankin tulokseen.

Palkkiotuottojen odotetaan säilyvän vuoden 2023 tasolla. Palkkiotuottojen kehitykseen liittyy kuitenkin yleisestä taloustilanteesta johtuvaa epävarmuutta.

Varainhankinnassa pankki käyttää monipuolisesti sekä Bonum Pankki Oyj:n kautta tulevaa tukkuvarainhankintaa, että asiakkailta tulevaa talletusvarainhankintaa. Yleinen korkotason nousu tulee nostamaan kokonaisvarainhankinnan kustannuksia, joka näkyy pankin tuloksessa.

Toimintakulut kasvavat vuonna 2024 erityisesti keskusyhteisön kustannusten nousun ja it-kulujen kasvun takia. Vuonna 2024 palkkakuluihin kohdistuu edelleen korotuspainetta, johon vaikuttaa rahoitusalan palkkaratkaisu.

Kokonaisuudessaan vuoden 2024 tulos on budjetoitu positiiviseksi ja hyväksi, vaikkakin edellisvuotta matalammaksi. Tulevien vuosien tuloskehitykseen vaikuttavat miten markkinakorot, luottotappiot, yleinen taloudellinen tilanne sekä peruspankkijärjestelmän uudistus kehittyvät.

Vuoden 2024 aikana pankin tavoitteena on saada täysi taloudellinen ja riskienhallinnallinen hyöty tehdystä organisaatiomuutoksesta.

Liedon ja Piikkiön POP Pankkien sulautuessa vuonna 2022 Suupohjan Osuuspankkiin, pankin toiminimi muutettiin samassa yhteydessä sääntömuutoksella kuulumaan Suomen Osuuspankki, Andelsbanken Finland. OP Osuuskunta saattoi vireille vuonna 2022 Markkinaoikeuteen kanteen, joka on toiminimilain (128/1979) 19 §:ssä tarkoitettu kanne toiminimen ja aputoiminimen kumoamista koskevassa asiassa sekä sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annetun lain (1061/1978) 6 §:n mukainen hyvän liiketavan vastaisen sekä totuudenvastaisen ja harhaanjohtavan ilmaisun käytön kieltämistä koskeva kieltihakemus.

Suomen Osuuspankki kiisti kanteen ja asiaa käsiteltiin markkinaoikeudessa. Markkinaoikeus antoi asiaan liittyvän päätöksen 20.12.2023, jossa kaikki syytteet Suomen Osuuspankkia kohtaan kumottiin. Päätöksen valitusaika on kuitenkin 19.2.2024 saakka ja on hyvin mahdollista, että OP Osuuskunta hakee valituslupaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Mikäli OP osuuskunta käyttää valitusmahdollisuuden ja korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan, jatkuu asian käsittely myös tilikaudella 2024.

Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä

Suomen Osuuspankin jakokelpoinen ylijäämä oli 101 142 640,11 euroa, josta tilikauden ylijäämä on 17 674 569,60 euroa.

Hallitus ehdottaa edustajiston kokoukselle, että tilikauden ylijäämä käytetään seuraavasti:

- Maksetaan korkoa jäsenosuuksille 7,00 %	297 480,23 euroa
- Maksetaan korkoa POP Osuuksille 3,80 %	379 645,74 euroa
- Jätetään edellisten tilikausien voittovaroihin	16 997 443,63 euroa

Yhteensä 17 674 569,60 euroa

Osuuspääoman korko maksetaan jäsenelle vain mikäli koron määrä on vähintään 1,00 euroa.

Pankin taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Pankin maksuvalmius on hyvä eikä ehdotettu ylijäämän jako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan pankin maksukykyä.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Kulu-tuotto -suhde, %

Hallintokulut + poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä + liiketoiminnan muut kulut $\times 100$
 Korkokate + tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista + nettopalkkiotuotot + arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot + myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot + suojauslaskennan nettotulos + sijoituskiinteistöjen nettotuotot + liiketoiminnan muut tuotot + osuus osakkuusyritysten tuloksesta

Oman pääoman tuotto (ROE)

$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio} - \text{Tuloverot}}{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{tilinpäätös-siirtojen kertymä laskennallisella verovelalla vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$

Koko pääoman tuotto (ROA)

$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio} - \text{Tuloverot}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$

Omavaraisuusaste

$\frac{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verovelalla vähennettynä}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$

Vakavaraisuussuhde

$\frac{\text{Omat varat yhteensä (TC)}}{\text{Riskipainotetut vastuut yhteensä}} \times 100$

Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1)}}{\text{Riskipainotetut vastuut yhteensä}} \times 100$

Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (T1)}}{\text{Riskipainotetut vastuut yhteensä}} \times 100$

Vähimmäisomavaraisuusaste

$\frac{\text{Ensisijainen pääoma yhteensä}}{\text{Vastuut yhteensä}} \times 100$

Tilinpäätös

Suomen Osuuspankin tuloslaskelma

		1.1. - 31.12.2023 eur	1.1. - 31.12.2022 eur
Korkotuotot	(2.01)	60 435 385,88	22 815 528,56
Korkokulut	(2.01)	-19 736 190,56	-2 633 581,50
KORKOKATE		40 699 195,32	20 181 947,06
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	(2.02)	3 823 806,99	277 968,85
Palkkiotuotot	(2.03)	13 501 920,41	11 576 844,92
Palkkiokulut	(2.03)	-2 907 835,44	-2 395 929,09
Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotot	(2.04)	-935 926,11	309 757,90
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot	(2.05)	442,31	-208 358,64
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	(2.06)	477 635,05	297 093,77
Liiketoiminnan muut tuotot	(2.07)	1 179 755,41	1 015 179,57
Henkilöstö- ja hallintokulut		-18 898 113,17	-15 370 490,16
Henkilöstökulut	(2.08)	-8 653 727,61	-6 817 391,12
Muut hallintokulut	(2.09)	-10 244 385,56	-8 553 099,04
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä osakkeista ja osuuksista	(2.10)	-494 164,99	-658 824,04
Liiketoiminnan muut kulut	(2.07)	-5 841 830,41	-5 216 104,79
Lopulliset ja odotettavissa olevat luottotappiot	(2.11)	-3 206 989,83	-1 573 170,30
LIIKEVOITTO		27 397 895,54	8 235 915,05
Tilinpäätössiirot		-6 154 967,76	-7 200 000,00
Tuloverot		-3 568 358,18	-138 680,33
VARSAISEN TOIMINNAN VOITTO(TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN		17 674 569,60	897 234,72
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		17 674 569,60	897 234,72

Suomen Osuuspankin tase

VASTAAVAA

		31.12.2023	31.12.2022
		eur	eur
Käteiset varat		1 606 773,20	1 669 565,16
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset		114 734 251,99	113 794 320,46
Saamiset luottolaitoksilta	(1.01)	327 428 800,98	204 175 508,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	(1.01)	1 145 244 475,61	1 111 751 136,38
Saamistodistukset	(1.02)	5 025 063,18	6 629 093,15
Julkisyhteisöiltä		0,00	0,00
Muilta		5 025 063,18	6 629 093,15
Osakkeet ja osuudet	(1.03)	13 741 622,62	44 913 151,65
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä	(1.03)	17 778 117,50	
Aineettomat hyödykkeet	(1.05)	4 062 062,00	1 444 059,20
Aineelliset hyödykkeet	(1.06)	12 679 222,21	13 260 170,27
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet		7 267 812,59	6 861 695,71
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet		5 015 788,17	5 965 642,25
Muut aineelliset hyödykkeet		395 621,45	432 832,31
Muut varat	(1.07)	832 344,70	299 674,90
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	(1.08)	10 141 528,63	5 653 104,24
Laskennalliset verosaamiset	(1.15)	829 377,43	979 138,49
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>1 654 103 640,05</u>	<u>1 504 568 921,90</u>

VASTATTAVAA**31.12.2023****31.12.2022****VIERAS PÄÄOMA**

Velat luottolaitoksille	(1.10)	374 574 092,21	288 334 470,89
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	(1.11)	1 081 365 005,47	1 052 653 121,45
Talletukset		1 080 764 438,59	1 052 254 358,51
Muut velat		600 566,88	398 762,94
Muut velat	(1.12)	4 098 357,52	3 621 490,73
Siirtovelat ja saadut ennakot	(1.14)	12 926 822,29	4 316 731,28
Laskennalliset verovelat	(1.15)	39 799,39	15 225,68

VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ

1 473 004 076,88 1 348 941 040,03

TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

Vapaaehtoiset varaukset	49 515 242,41	43 360 274,65
--------------------------------	---------------	---------------

TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ YHTEENSÄ

49 515 242,41 43 360 274,65

OMA PÄÄOMA

(1.19)

Osuuspääoma	15 042 979,74	13 438 430,00
Muut sidotut rahastot	11 434 020,71	10 638 284,91
Vararahasto	12 213 846,00	12 213 846,00
Käyvän arvon rahasto	-779 825,29	-1 575 561,09
Vapaat rahastot	5 259 293,71	5 259 293,71
Muut rahastot	5 259 293,71	5 259 293,71
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	82 173 457,00	82 034 363,88
Tilikauden voitto (tappio)	17 674 569,60	897 234,72

OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ

131 584 320,76 112 267 607,22

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

1 654 103 640,05 1 504 568 921,90

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET**31.12.2023****31.12.2022****eur****eur****Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset**

6 297 433,92 6 697 246,84

Takaukset ja pantit

6 297 433,92 6 697 246,84

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset

39 343 968,13 50 682 787,33

Muut

39 343 968,13 50 682 787,33

Suomen Osuuspankin rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma	1.1.-31.12.2023 eur	1.1.-31.12.2022 eur
Liiketoiminnan rahavirta		
Varsinaisen toiminnan voitto verojen jälkeen	17 674 569,60	897 234,72
Tilikauden oikaisut	12 911 157,28	9 978 981,41
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-126 626 734,33	-238 041 317,11
Saamistodistukset	1 554 092,11	-82 137 645,20
Saamiset luottolaitoksilta	-86 135 254,47	-125 948 154,30
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-36 764 388,97	-30 784 773,04
Osakkeet ja osuudet	354 106,62	2 922 879,28
Muut varat	-5 635 289,62	-2 093 623,85
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	121 953 309,80	173 009 647,27
Velat luottolaitoksille	86 239 621,32	166 338 902,62
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	28 711 884,02	5 655 869,19
Muut velat	7 001 804,46	1 014 875,46
Maksetut tuloverot	-324 873,73	-1 520 373,81
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	25 587 428,62	-55 675 827,52
Investointien rahavirta		
Investoinnit osakkeisiin ja osuuksiin, lisäykset		-1 983 823,00
Investoinnit osakkeisiin ja osuuksiin, vähennykset	13 039 304,91	
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-2 777 132,54	-1 254 021,39
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	218 420,96	206 000,00
Investointien rahavirta yhteensä	10 480 593,33	-3 031 844,39
Rahoituksen rahavirta		
Osuuspääoman lisäykset	2 050 360,00	3 781 400,00
Osuuspääoman vähennykset	-445 810,26	-2 381 365,30
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-617 326,27	-98 858,25
Rahoituksen rahavirta yhteensä	987 223,47	1 301 176,45
Rahavarojen nettomuutos	37 055 245,42	-57 406 495,46
Rahavarat tilikauden alussa	43 867 505,15	78 014 406,16
Rahavarat tilikauden lopussa	80 922 750,57	43 867 505,15
- Sulautumisessa siirtyneet rahavarat		-23 259 594,45
Rahavarat tilikauden lopussa ilman sulautumisessa siirtyneitä rahavaroja		20 607 910,70
Rahavarat muodostuvat seuraavista tase-eristä:		
Käteiset varat	1 606 773,20	1 669 565,16
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	79 315 977,37	42 197 939,99
Yhteensä	80 922 750,57	43 867 505,15
Lisätiedot rahoituslaskelmaan:		
Saadut korot	54 969 440,81	20 932 486,03
Maksetut korot	14 019 763,97	1 934 566,40
Saadut osingot	3 823 806,99	277 968,85
Tilikauden oikaisut:		
Tilinpäätössiirrot	6 154 967,76	7 200 000,00
Tuloslaskelman verot	3 568 358,18	138 680,33
Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot	3 206 989,83	1 573 170,30
Poistot ja arvonalentumiset aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä	570 020,59	734 946,88
Muut oikaisut	-589 179,08	332 183,90
Yhteensä	12 911 157,28	9 978 981,41

Liitetiedot

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Yleistä

Osuuspankki ja POP Pankki -ryhmä

Suomen Osuuspankki on jäsenasiakkaidensa omistama osuuskuntamuotoinen pankki, joka käyttää markkinointinimeä POP Pankki. Pankki harjoittaa paikallisesti vähittäispankkitoimintaa ja se kuuluu POP Pankkien yhteenliittymään, jonka keskusyhteisönä toimii POP Pankkikeskus osk. POP Pankkikeskus osk on POP Pankkien yhteenliittymän keskusyhteisö ja se vastaa POP Pankki -ryhmän ryhmäohjauksesta ja valvonnasta. POP Pankkikeskus osk ja sen jäsenluottolaitokset ovat talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain mukaisesti keskinäisessä vastuussa toistensa veloista ja sitoumuksista.

POP Pankit muodostavat POP Pankki -ryhmän yhdessä POP Pankkikeskus osk:n sekä näiden määräysvallassa olevien yhteisöjen kanssa. Pankki yhdistellään POP Pankki -ryhmän IFRS-tilinpäätökseen.

Jäljennökset POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksestä sekä tilinpäätöstiedotteesta ovat saatavissa keskusyhteisön toimitiloista osoitteesta Hevosenkentä 3, 02600 Espoo tai sähköisesti osoitteessa www.poppankki.fi.

Laatimisperusta

Pankin tilinpäätös on laadittu kirjanpito- ja luottolaitoslain säännösten, valtiovarainministeriön luottolaitoksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antaman asetuksen (76/2018) sekä Finanssivalvonnan Määräykset ja ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti. POP Pankki -ryhmän yhteenliittymän keskusyhteisö POP Pankkikeskus antaa lisäksi ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamiseksi ja tilinpäätöksen laatimiseksi.

Euroalueeseen kuulumattomiin valuuttoihin sidotut ulkomaan rahan määräiset varat ja velat on muunnettu euroiksi Euroopan Keskuspankin noteeraamaan tilinpäätöspäivän keskikurssiin. Arvostuksessa syntyneet kurssierot on kirjattu tuloslaskelmassa valuuttatoiminnan nettotuottoihin.

Konsernitilinpäätös

Pankin tytäryritykset ovat kiinteistöyhtiöitä eikä pankilla ole osakkuus- eikä yhteisyrityksiä. Luottolaitoslain 12 luku 10 §:n perusteella tytär-, osakkuus- ja yhteisyritykset, joiden taseen loppusumma on alle yksi prosentti emopankin taseen loppusummasta ja vähemmän kuin 10 miljoonaa euroa, voidaan jättää konsernitilinpäätöksen ulkopuolelle. Tytäryrityksillä ei ole olennaista vaikutusta konsernin tulokseen eikä taseeseen, joten pankin tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Rahoitusinstrumentit

Luokittelu

Rahoitusvarat on tilinpäätöksessä luokiteltu ja arvostettu Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti noudattaen kansainvälistä IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardia. Rahoitusvarat on luokiteltu niiden hallinnointiin sovellettavien liiketoimintamallien ja vieraan pääoman ehtoisten instrumenttien rahavirtaominaisuuksien perusteella seuraaviin arvostusluokkiin:

- Jaksetettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat
- Käypään arvoon laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat
- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat.

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit on kirjattu kirjanpitoon kaupantekopäivän mukaisesti ja ne sisältyvät tase-eriin Saamistodistukset ja Osakkeet ja osuudet.

Rahoitusvelat luokitellaan kahteen arvostusluokkaan:

- Jaksetettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvelat
- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat.

Pankilla ei ole kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahoitusvelkoja. Kaikki rahoitusvelat on siten luokiteltu Muihin rahoitusvelkoihin.

Rahoitusvarojen hallinnoinnin liiketoimintamallit ja arvostaminen

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä kaikki rahoitusvarat ja -velat kirjataan käypään arvoon. Tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattaviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin liittyvät transaktiokulut kirjataan tuloslaskelmaan hankintahetkellä. Muiden rahoitusinstrumenttien transaktiokulut sisällytetään hankintamenoön.

Pankin rahoitusvaroja hallinnoidaan kolmen liiketoimintamallin mukaisesti:

1. Pidettävät rahoitusvarat (tavoite rahavirtojen kerääminen)
2. Pidettävien ja myytävien rahoitusvarojen yhdistelmä (tavoite rahavirtojen kerääminen ja myynti)
3. Muu pitkäaikainen sijoitustoiminta

Pidettävät rahoitusvarat -liiketoimintamalli sisältää antolainausaamiset sekä eräpäivään asti pidettävät vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset, jotka läpäisevät rahavirtaominaisuuksien testin (SPPI-testi). Rahavirtaominaisuuksien testissä tutkitaan, määrätäänkö sopimusehdoissa tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksuja.

Yhdistelmä -liiketoimintamalli sisältää rahavirtaominaisuuksien testin läpäisevät vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset, jotka on tarkoitus pitää eräpäivään asti tai lähelle eräpäivää tai myydä esimerkiksi sijoitusstrategian tavoitteiden täyttämiseksi.

Muu pitkäaikainen sijoitustoiminta -liiketoimintamalli pitää sisällään osakkeet ja rahasto-osuudet sekä muut sellaiset instrumentit, jotka eivät läpäise rahavirtaominaisuuksien testiä.

Pankki ei käy aktiivisesti kauppaa rahoitusvaroilla. Pankin sijoitustoiminnan tavoitteena ei ole aktiivinen kaupankäyntitoiminta vaan rahoitusyli jäämien sijoittaminen pitkän aikavälin tavoitteella sekä likviditeettisalkun ylläpitäminen maksuvalmiustarpeita varten.

Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat

Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat sisältää lainat ja saamiset sekä sijoituspolitiikan mukaisesti ne vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset, jotka on tarkoitus pitää niiden eräpäivään asti ja joiden ehdoissa on sovittu säännöllisestä koronmaksusta ja pääoman palauttamisesta joko osissa tai kerralla (läpäisevät rahavirtaominaisuuksien testin). Arvostusluokkaan voidaan luokitella myös maksuvalmiuden ylläpitämiseksi hallussa pidettävät likvidit varat, jotka pidetään eräpäivään asti ja lähtökohtaisesti voidaan myydä ainoastaan luottoriskin heikentymisen tai maksuvalmiuskriisin vuoksi.

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat rahoitusvarat sisältää sijoituspolitiikan mukaisesti ne vieraan pääoman ehtoiset rahoitusinstrumentit, jotka on tarkoitus joko pitää rahavirtojen keräämiseksi tai myydä tarvittaessa liiketoimintamallin tavoitteen saavuttamiseksi (yhdistelmä -liiketoimintamalli). Luokittelu edellyttää, että instrumentin ehdoissa on sovittu säännöllisestä koronmaksusta ja pääoman palauttamisesta joko osissa tai kerralla (läpäisevät rahavirtaominaisuuksien testin).

Arvostusluokkaan luokitellaan mm. sijoitukset, joita myydään tarvittaessa esimerkiksi likviditeettitarpeen muuttuessa sekä sellaiset likvidit varat, joiden likviditeetti on osoitettava säännöllisillä myynneillä.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Rahoitusvara arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti, ellei sitä arvosteta jaksotettuun hankintamenoön tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat sisältää osakkeet ja rahasto-osuudet sekä velkainstrumentit, jotka eivät täytä rahavirtaominaisuuksien testiä. Poikkeuksen muodostavat osakkeet, jotka arvostetaan käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta.

Pankilla ei ole kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahoitusvaroja.

Suojaavat johdannaiset kirjataan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Pankilla ei ole tilinpäätöshetkellä tällaisia eriä.

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat oman pääoman ehtoiset instrumentit

Pankki on soveltanut IFRS 9 -standardin mahdollistamaa poikkeusta arvostaa oman pääoman ehtoisia instrumentteja käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta. Poikkeusta on sovellettu POP Pankki -ryhmän strategiaan oman pääoman ehtoisin omistuksiin, joiden omistus on perusteltua liiketoiminnan kannalta. Kyseisten rahoitusinstrumenttien myöhemmin tapahtuvan luovutuksen yhteydessä mahdollisesti realisoituva myyntivoitto tai -tappio merkitään suoraan omaan pääomaan. Poikkeuksen soveltamista koskeva valinta voidaan tehdä ainoastaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä ja se on peruuttamaton.

Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvelat

Pankin rahoitusvelat luokitellaan jaksotettuun hankintamenoön efektiivisen koron menetelmää käyttäen lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvelkoja.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat

Käypään arvon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat voi sisältää johdannaisvelkoja. Pankilla ei ole tilinpäätöshetkellä tällaisia eriä.

Käyvän arvon arvostuksen kirjaaminen ja käyvän arvon määrittäminen

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin luokiteltujen erien käyvän arvon muutokset on kirjattu suoraan tuloslaskelman erään Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot.

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat rahoitusvarat on arvostettu käypään arvoon. Niiden käyvän arvon muutokset laskennallisilla veroilla oikaistuna on kirjattu omaan pääomaan muodostettuun käyvän arvon rahastoon. Valuuttamääräisten erien valuutasta johtuvat arvomuutokset kirjataan tulosvaikutteisesti pois lukien käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien osakkeiden osalta, jossa arvostus kirjataan käyvän arvon rahastoon. Käyvän arvon rahastoon kertynyt arvomuutos kirjataan tulokseen, kun käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattaviin rahoitusvaroihin kuuluva omaisuus myydään tai muuten kirjataan pois taseesta.

Julkisesti noteerattujen osakkeiden käypänä arvona on pidetty vuoden viimeistä ostokurssia. Muiden kuin julkisesti noteerattujen osakkeiden käypänä arvona on pidetty niiden hankintamenoa silloin, kuin käypää arvoa ei ole voitu luotettavasti määrittää. Saamistodistusten käypänä arvona on pidetty vuoden viimeistä ostokurssia, jos saamistodistuksella on julkinen hintanoteeraus tai sen puuttuessa saatavan pääoma- ja korkovirran markkinakorolla diskontattua nykyarvoa tai arvoa, joka on laskettu muuta yleisesti hyväksyttyä arvostusmallia tai -menetelmää käyttäen.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määritetty:

- Täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- Käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuna hinnoista) (taso 2)
- Käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät olennaisilta osin perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3)

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Tappiota koskeva vähennyserä (arvonalentuminen) kirjataan perustuen odotettavissa oleviin luottotappioihin kaikista vieraan pääoman ehtoisista rahoitusvaroista, jotka arvostetaan jaksoitettuun hankintamenoon tai käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta sekä taseen ulkopuolisista luottositoumuksista. Rahoitusinstrumentin odotettavissa oleva luottotappio määritetään sopimukseen perustuvien rahavirtojen, jotka pankki on sopimuksen mukaisesti oikeutettu saamaan, ja niiden rahavirtojen, jotka pankki odottaa saavansa, välisenä erotuksena diskontattuna alkuperäisellä efektiivisellä korolla raportointihetkeen.

Odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämiseksi rahoitusinstrumentit luokitellaan vaiheisiin 1-3. Vaiheeseen 1 luokitellaan rahoitusinstrumentit, joiden luottoriski ei ole lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen. Odotettavissa olevat luottotappiot määritetään tällaisille rahoitusinstrumenteille perustuen 12 kuukaudelta odotettavissa oleviin luottotappioihin. Vaiheeseen 2 luokitellaan rahoitusinstrumentit, joiden luottoriski on laadullisten tai määrällisten kriteerien perusteella lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen ja vaiheeseen 3 rahoitusinstrumentit, joiden vastapuoli on todettu maksukyvyttömäksi. Odotettavissa olevat

luottotappiot määritetään vaiheeseen 2 ja 3 luokitelluille rahoitusinstrumenteille perustuen koko voimassaoloajalta odotettavissa oleviin luottotappioihin.

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta POP Pankki -ryhmässä perustuu neljään pää-segmenttiin:

- Henkilöasiakkaat (pl. maa- ja metsätalousasiakkaat)
- Yritysiasiakkaat (pl. maa- ja metsätalousasiakkaat)
- Maa- ja metsätalousasiakkaat
- Sijoitussalkku

IFRS 9 -standardi edellyttää kohtuudella saatavilla olevan tulevaisuuden informaation hyödyntämistä odotettavissa olevien luottotappioiden määrää arvioitaessa. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaa varten on kehitetty kolmeen makrotalousskenaarioon ja niihin liittyviin toteutumistodennäköisyyksiin perustuva malli, jolla laskennassa käytettäviä parametreja korjataan odotettavissa olevia luottotappioita määritettäessä.

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta perustuu jokaisessa segmentissä sopimuskoh-
taisesti maksukyvyttömyyden todennäköisyyteen (PD, probability of default), tappio-osuuteen (LGD, loss given default) sekä vastuun määrään maksukyvyttömyyshetkellä (EAD, exposure at default). Odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämisessä siirrytään 12 kuukaudelta odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaamisesta koko sopimuksen voimassaoloajalta odotettavissa olevan luottotappion kirjaamiseen luottoriskin lisääntyessä merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen, jolloin sopimus siirretään vaiheesta 1 vaiheeseen 2. Luottoriskin katsotaan lisääntyneen merkittävästi, kun sopimukselle on tehty alle 12 kuukautta sitten lainanhoitajousto, se on ollut erääntyneenä yli 30 päivää, tai asiakkaan tilanteessa on havaittu jokin muu laadullinen riskiä kasvattava tekijä, kuten asiakkaan liiketoiminnassa tapahtunut merkittävä muutos, joka ei vielä näy maksuviiveenä. Lisäksi luottoriskin katsotaan merkittävästi lisääntyneen, mikäli sopimuksen vastapuolen luottoluokitus on heikentynyt merkittävästi. Merkittävän heikentymisen asiantuntija-arviolla määritelty kynnysarvo perustuu PD-luvun muutokseen raportointihetken ja sopimuksen avaamishetken välillä.

Vastuut luokitellaan IFRS 9-standardin mukaiseen vaiheeseen 3 niiden täyttäessä maksukyvyttömyyden kriteerit. POP Pankki -ryhmä ja sen jäsenluottolaitokset soveltavat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 575/2013 artiklan 178 mukaista maksukyvyttömyyden määritelmää. Muille kuin vähittäisasiakkaille, eli asiakkaille, joiden liikevaihto on yli 50 miljoonaa euroa ja vastuut yli 1 miljoonaa euroa, maksukyvyttömyyden määritelmää sovelletaan asiakastasolla ja vähittäisasiakkaille sopimustasolla. Vähittäisasiakkaan kaikki saatavat muuttuvat kuitenkin maksukyvyttömäksi (asiakastasoinen maksukyvyttömyys), mikäli velallisen maksukyvyttömien vastuiden määrä ylittää 20 prosenttia kaikista asiakkaan vastuista.

Sopimus katsotaan maksukyvyttömäksi viimeistään silloin, kun maksukyvyttömyyden kriteerien mukainen vastuu on viivästynyt yhtäjaksoisesti yli 90 päivää. Lisäksi asiakas katsotaan maksukyvyttömäksi, kun takaisinmaksua pidetään epätodennäköisenä kuten esimerkiksi jos asiakas on asetettu konkurssiin tai vastaavaan menettelyyn tai jos asiakkaalla on lainanhoitajousto, joka aiheuttaa yli 1 % muutoksen vastuun nykyarvoon. Sopimus tai asiakas katsotaan maksukyvyttömäksi 90 päivän tervehtymisperiodin ajan sen jälkeen, kun maksukyvyttömyyden edellytykset ovat poistuneet.

Pankilla ei ole sellaisia sopimuksia, jotka on luokiteltu alun perin arvoltaan alentuneina myönnettyksi.

Mikäli asiakas ei ole täyttänyt maksukyvyttömyyden kriteerejä vähintään 3 kuukauteen, asiakkaan vastuut palautuvat joko vaiheeseen 2 tai 1 riippuen siitä, täyttääkö vastuut jonkin luottoriskin merkittävän lisääntymisen kriteerin palautumishetkellä. Sopimus palautuu ilman erillistä koeaikaa

vaiheesta 2 vaiheeseen 1, mikäli sopimus ei enää täytä luottoriskin merkittävän kasvamisen kriteerejä.

Pankki soveltaa käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta arvostettavien rahoitusvaroihin IFRS 9 -standardin sallimaa poikkeusta, jossa kaikki vähäisen luottoriskin omaavat instrumentit luokitellaan vaiheeseen 1 ja korkeamman luottoriskin omaavat instrumentit vaiheeseen 2.

Muun kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavan rahoitusvaran odotettavissa oleviin luottotappioihin perustuva arvonalentuminen kirjataan tuloslaskelmaan. Tuloslaskelmaan merkittävä arvonalentumistappio muodostuu rahoitusvaralle lasketusta odotettavissa olevasta luottotappiosta, joista on vähennetty aiemmin tulosvaikutteisesti kirjatut odotettavissa olevat luottotappiot. Arvonalentuminen peruutetaan, mikäli rahoitusvarasta kirjataan lopullinen luottotappio.

Järjestämättömillä saamisilla tarkoitetaan yli 90 päivää erääntyneitä saamisista ja sellaisia saamisista, joiden takaisinmaksuun liittyy epävarmuutta johtuen asiakkaan taloudellisista vaikeuksista (mm. lainanhoitojoustot). Järjestämättömät saamiset sisältävät myös muut kuin yli 90 päivää erääntyneet arvoltaan alentuneet (ECL-vaiheeseen 3 luokitellut) saamiset.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta. Rahoituslaskelma on laadittu epäsuoraa menetelmää käyttäen.

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomiin hyödykkeisiin kuuluvat vastikkeelliset oikeudet ja varat ja niiden hankintameno aktivoitetaan ja poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Mahdollisesti aktivoidut muut pitkävaikutteiset menot poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan.

Mikäli aineettoman hyödykkeen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi alhaisempi kuin sen kirjanpitoarvo, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi.

Aineettomien hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä osakkeista ja osuuksista.

Aineelliset hyödykkeet

Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöjen tarkoituksena on tuottaa vuokratuloja tai arvonnousua pääomalle. Sijoituskiinteistöiksi luokitellaan muun muassa sijoituskäytössä olevat rakennukset, maa-, vesi- ja metsäalueet sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet, jotka oikeuttavat vuokrattavien tilojen hallintaan. Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet on jaettu käyttötarkoituksen perusteella omaan käytössä oleviin kiinteistöihin ja sijoituskiinteistöihin. Jaon lähtökohtana ovat olleet käytetyt neliömetrit.

Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenuun. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet merkitään hankintamenuun. Pankki ei sovelleta luottolaitoslain 12 luvun 8§:n mahdollisuutta arvostaa sijoituskiinteistöt käypään arvoon.

Sijoituskiinteistöjen osalta arvioidaan jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä, onko mitään viitteitä siitä, että jonkin kiinteistön arvo on alentunut. Jos sijoituskiinteistöjen kirjanpitoarvon ja sitä pysyvästi alemman todennäköisen luovutushinnan välillä on olennainen ero, on erotus kirjattu

arvonalentumistappiona kuluksi sijoituskiinteistöjen nettotuottoihin. Mahdolliset arvonalentumisten peruutukset kirjataan saman erän oikaisuiksi.

Pankin keskeiset sijoituskiinteistökohteet on arvioitu kiinteistökohtaisesti kauppahintamenetelmää käyttäen Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on ilmoitettu liitetiedossa.

Eräisiin kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin on aikaisempina vuosina tehty asiantuntijoiden arvioihin perustuvia ja Rahoitustarkastuksen (nyk. Finanssivalvonta) hyväksymiä arvonkorotuksia. Mikäli arvonkorotetun omaisuuden arvo on alentunut alle kirjanpitoarvon tai jos omaisuus tai osa siitä on luovutettu tai tuhoutunut, arvonkorotusta on peruutettu vastaavasti. Arvonkorotuksista ei tehdä poistoja. Arvonkorotuksista ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa. Jos laskennallinen verovelka on olennainen, se ilmoitetaan liitetietona.

Sijoituskiinteistöjen tuotot, kulut, myyntivoitot ja -tappiot sekä poistot ja arvonalentumiset sisältyvät tuloslaskelmassa sijoituskiinteistöjen nettotuottoihin.

Muut kiinteistöt

Muiksi kiinteistöiksi luokitellaan omassa käytössä olevat maa- ja vesialueet sekä rakennukset, jotka ovat tilikauden päättyessä tosiasiallisesti pankin omassa käytössä konttori-, varasto- tai muina sellaisina tiloina taikka henkilökunnan asumis-, virkistys- tai muussa sellaisessa käytössä, sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet, jotka oikeuttavat tällaisten tilojen hallintaan.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tasearvot perustuvat hyödykkeiden arvoon suhteessa varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin. Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenoon. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet merkitään hankintamenoon.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen osalta arvioidaan jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä, onko mitään viitteitä siitä, että jonkin kiinteistön arvo on alentunut. Mikäli tulevaisuudessa kerryttämän tulon arvioidaan olevan pysyvästi kirjanpitoarvoa pienempi, erotus kirjataan arvonalentumistappiona kuluksi poistoihin ja arvonalentumisiin aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä osakkeista ja osuuksista. Mahdolliset arvonalentumisten peruutukset kirjataan saman erän oikaisuiksi.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tuotot ja myyntivoitot sisältyvät tuloslaskelman erään liiketoiminnan muut tuotot ja kulut ja myyntitappiot erään liiketoiminnan muut kulut. Poistot ja arvonalentumiset sisältyvät tuloslaskelmassa poistoihin ja arvonalentumisiin aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä osakkeista ja osuuksista.

Muut aineelliset hyödykkeet

Muihin aineellisiin hyödykkeisiin taseeseen on merkitty it-laitteistot, koneet ja kalusto ja muut aineelliset hyödykkeet poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenoon. Muiden aineellisten hyödykkeiden poistot sisältyvät tuloslaskelmassa poistoihin ja arvonalentumisiin aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä osakkeista ja osuuksista.

Poistoperiaatteet

Rakennusten ja muiden kuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenot poistetaan taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Poistoajat ovat rakennusten ja rakennelmien osalta 30 – 40 vuotta ja koneiden ja kaluston osalta 3 – 6 vuotta. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Tietokoneohjelmistojen kehittämismenot sekä lisenssit aktivoidaan Aineettomiin hyödykkeisiin ja poistetaan 3 - 5 vuodessa. Pitkävaikutteiset menot poistetaan vaikutusaikanaan 3- 10 vuodessa.

Pakolliset varaukset

Velvoitteen perusteella kirjataan pakollinen varaus, mikäli velvoite perustuu päättyneeseen tai aikaisempaan tilikauteen ja sen toteutuminen on todennäköistä, mutta toteutumisajankohta tai toteutuva määrä on epävarma. Lisäksi velvoitteen pitää perustua joko tosiasialliseen tai oikeudelliseen velvoitteeseen ulkopuolista kohtaan.

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero ja verotusperusteiset varaukset

Poistoeroon on kirjattu tehtyjen ja suunnitelmanmukaisten poistojen erotus.

Verotusperusteisia varauksia, mm. luottotappiovarauksia, käytetään pankin tilinpäätös- ja verosuunnittelussa. Verotusperusteisten varausten määrä tai muutos eivät siten kuvaa pankin riskejä.

Pankin tilinpäätöksessä tilinpäätössiirtojen kertymä esitetään siihen liittyvää laskennallista verovelkaa vähentämättä.

Konsernitaseessa konserniyritysten poistoerot ja verotusperusteiset varaukset jaetaan omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan sekä niiden muutos konsernituloslaskelmassa laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen.

Oma pääoma

Pankin oma pääoma muodostuu jäsenosuuksista ja POP Osuuksista.

Jäsenosuudet

Jäsenosuuksiin kuuluu pankin jäsenten maksamat osuusmaksut, joiden koron maksusta ja pääoman palauttamisesta pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä. Jäsenosuusmaksu antaa jäsenelle oikeuden osallistua pankin hallintoon ja päätöksentekoon.

POP Osuudet

POP Osuuksiin kuuluu pankin jäsenten tekemät sijoitukset pankin liikkeeseen laskemiin POP Osuuksiin. Pankilla on sen sääntöjen mukaan ehdoton oikeus kieltäytyä POP Osuuksien koron maksusta ja pääoman palauttamisesta. POP Osuudet eivät anna jäsenelle äänivaltaa tai muita oikeuksia.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina esitetään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia ovat mm. takaukset ja niihin rinnastettavat takuusitoumukset. Sitoumukset esitetään sen määräisenä, mitä takaus tai takuusitoumus tilinpäätöshetkellä enintään vastaa.

Asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia ovat mm. sitovat luottolupaukset, myönnetty nostamattomat luotot sekä käyttämättömät luottolimiitit. Sitoumukset esitetään sen määräisinä, mitä niiden perusteella tilinpäätöshetkellä enintään voidaan joutua maksamaan.

Korkotuotot ja –kulut

Korkotuottoihin ja –kuluihin on kirjattu kaikki korollisista varoista ja veloista aiheutuvat korkotuotot ja -kulut. Korot on kirjattu suoriteperusteella lukuun ottamatta viivästyskorkoja, jotka on kirjattu, kun maksu on saatu. Korot on jaksotettu efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Korkotuottoina tai –kuluina on käsitelty myös saamisten ja velkojen hankintahinnan ja nimellisarvon erotus, joka on jaksotettu saamisen tai velan juoksuajalle efektiivisen koron menetelmällä. Vastaerä on kirjattu saamisen tai velan muutokseksi.

Korkotuottoa on kerrytetty myös arvoltaan alentuneen saamisen (vaiheeseen 3 merkittyyn saamiseen) kirjanpidossa jäljellä olevalle saldolle sopimuksen alkuperäisellä efektiivisellä korolla.

Palkkiotuotot ja -kulut

Palkkiotuottoihin kirjataan luotonannosta, talletuksista ja lainopillisista tehtävistä sekä välitetyistä tuotteista, kuten rahastoista ja vakuutuksista saatavia tuottoja. Palkkiokuluihin kirjataan maksujenvälityksestä tai arvopapereista aiheutuneita kuluja. Tuotot kirjataan siihen määrään asti kuin pankki olettaa olevansa oikeutettu palkkioon asiakkaalle suoritettua palvelua vastaan.

Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Liiketoiminnan muihin tuottoihin kirjataan vuokra- ja osinkotuotot sekä myyntivoitot oman käytön kiinteistöistä, vanhan talletussuojarahaston hyvitykset ja muut liiketoiminnan tuotot. Liiketoiminnan muihin kuluihin kirjataan muut hallintokulut, omassa käytössä olevien kiinteistöjen vuokratulot ja myyntitappiot, viranomaismaksut, uuden talletussuojarahaston talletussuojamaksut ja muut liiketoiminnan kulut.

Muut kuin varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut sekä pakolliset varaukset

Pankissa ei ole kirjattu pakollisia varauksia eikä muita kuin varsinaisen toiminnan tuottoja ja kuluja.

Verot

Pankin ja muiden yksittäisten konserniyhtiöiden tilinpäätöksissä tuloverot on kirjattu verotettavan tulon perusteella laskettuna. Laskennalliset verovelat ja -saamiset lasketaan kirjanpidon ja verotuksen välisistä veronalaisista ja vähennyskelpoisista väliaikaisista eroista. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää.

Käyvän arvon rahastoon sisältyvästä positiivisesta arvonmuutoksesta on taseeseen merkitty laskennallinen verovelka ja negatiivisesta arvonmuutoksesta laskennallinen verosaaminen. Lisäksi käyvän arvon rahastosta tulokseen siirretystä negatiivisesta arvonmuutoksesta on kirjattu laskennallinen verosaaminen.

Luottoriskin hallinta

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei täytä sopimuksen mukaisia velvoitteitaan. Luottoriskin hallinnan tavoitteena on rajoittaa luotonannosta syntyvän luottoriskin tulos- ja tasevaikutus hyväksyttävälle tasolle. Luottopäätökset perustuvat asiakkaan luottokelpoisuuteen ja maksukykyyn sekä muiden luoton myöntämiskriteereiden, kuten vakuusvaatimusten täyttymiseen. Luottopäätökset tehdään pankin hallituksen vahvistamien päätösvaltuuksien puitteissa ja yhteenliittymässä noudatettavien periaatteiden rajoissa. Pankki myöntää luottoja ja takauksia ensisijaisesti omalla toimialueellaan. Tällä varmistetaan paikallinen, riittävän perusteellinen asiakastuntemus.

Luottoriskin seuranta perustuu järjestämättömien saamisten, maksuviivästymien ja lainahoitajoustopien jatkuvaan seurantaan sekä luottosalkun koostumuksen ja laadun muutosten seurantaan. Pankin luottoannon ja vakuuksien toimintaohjeessa määritellään pääperiaatteet ongelma-asiakkaiden ja ongelmaluottojen valvontaan. Ohjeistuksen lähtökohtana on maksuviivien aktiivinen seuranta. Seurannalla toteutetaan varhaisen puuttumisen periaatetta, missä tunnistetaan mahdolliset ongelmat lainanhoitokyvyssä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja voidaan aktiivisella kontaktoinnilla sekä / - perintätoimilla parantaa pankin riskiasemaa. Pankin hallitukselle raportoidaan säännöllisesti asiakasvastoista ja järjestämättömistä saamisista.

Pankin keskeisiä asiakasryhmiä ovat toimialueen henkilöasiakkaat ja maatilayritykset sekä pienyritykset. Pankin varainhankinnasta pääosa on myönnetty luottoina pankin asiakkaille. Pankin taseessa olevista luotoista kotitalouksien ja elinkeinonharjoittajien yhteinen osuus on noin 63,02 % (65,29). Maatilayrittäjien osuus taseessa olevista luotoista on 14% (14,35) ja muiden 22,99 % (20,36). Valtaosa, 64,61 % (66,18), pankin luotoista on myönnetty asuntovakuutta vastaan.

Luottoriskikeskittymien seuranta on tärkeä osa luottoriskin hallintaa. Pankin luottoriskikeskittymät on kuvattu liitetiedossa 1.22. Pankin vastuut on jaoteltu maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD) mukaisesti riskiluokkiin 1-8. Riskiluokka 1 kuvaa matalimman riskin saatavia ja riskiluokka 8 korkeimman riskin saatavia. Asiakas ja asiakkaan kaikki sopimukset katsotaan olevan maksukyvyttömiä (riskiluokka 8), mikäli jokin laatimisperiaatteissa esitetty maksukyvyttömyyden kriteeri toteutuu. Maksukyvyttömäksi luokitellut vastuut luokitellaan IFRS9-standardin mukaiseen vaiheeseen 3 odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa. Vastuut, joiden luottoriski on lisääntynyt merkittävästi, luokitellaan vaiheeseen 2. Muut vastuut on luokiteltu vaiheeseen 1. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan periaatteet on esitetty tarkemmin tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa.

Pankin lainat ja saamiset sekä taseen ulkopuoliset erät korkean riskin riskiluokissa 7 ja 8 ovat yhteensä 60 202 tuhatta euroa. Liitetiedossa 1.21 on esitetty luottoriskille alttiina olevat määrät riskiluokittain ja vaiheittain sekä vaiheeseen kohdistuva tappiota koskevan vähennyserän määrä. Riskiluokkien toimialakohtaiset luottoriskikeskittymät on esitetty liitetiedossa 1.22.

Sitoumusten takaisinmaksun varmistamiseksi vastuilla on pääsääntöisesti turvaavat vakuudet. Vakuudet arvostetaan varovaisesti käypään arvoon ja arvojen kehitystä seurataan säännöllisesti sekä tilastoja että hyvää toimialuetuntemusta hyödyntäen. Vakuudet ovat keskeinen osa pankin luoton laatua parantavia järjestelyjä. Pankin luottojen vakuuksina on pääasiassa kiinteistövakuuksia. Liitetiedossa 1.23 on esitetty luottoriskille alttiina olevat määrät, joihin kohdistuu turvaava vakuus.

Odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) laskenta on tärkeä osa luottoriskin hallintaa ja osa jatkuva luottoriskien seurantaa. Arvon alentumisen periaatteet ja odotettujen luottotappioiden laskenta on määritelty tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa sovelletaan parametreja, jotka edellyttävät johdon harkintaa. Yhteenliittymän johto määrittää, miten laskennassa huomioidaan tulevaisuuteen liittyvä makrotaloudellinen informaatio, mitä periaatteita merkittävän luottoriskin kasvun arvioinnissa sovelletaan, miten

arvioidaan tappion määrä maksukyvyttömyydessä sekä millaisia luottovasta-arvokertoimia sovelletaan luottokortteihin. Odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) laskennassa käytettävää tulevaisuuteen kohdistuvaa makrotaloudellista informaatiota on päivitetty ennustetun BKT:n kehityksen kautta.

Lainoihin ja saamisiin sekä taseen ulkopuolisiin eriin kohdistuvien arvonalentumisten määrät ja tilikauden aikana tapahtuneet muutokset on esitetty liitteessä 1.01. Suurin muutos odotettavissa oleviin luottotappioihin saamisista asiakkailta ja taseen ulkopuolisista eristä muodostuu uusien luottojen myöntämisestä johtuvasta lisäyksestä ja laskentaparametrien muutoksesta sekä manuaalikorjauksista.

Saamistodistuksiin kohdistuvat arvonalentumiset ja tilikauden aikana tapahtuneet muutokset on esitetty liitteessä 1.02. Suurin muutos odotettavissa oleviin luottotappioihin saamistodistuksista aiheutuu luottoriskin kasvusta

Erääntyneet saamiset, järjestämättömät saamiset sekä lainanhoitojoustot on esitetty liitetiedossa 1.01. Järjestämättömät saamiset sisältää vaiheeseen 3 merkityt luotot.

LIITETIEDOT

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1.01 Lainat ja saamiset
Saamiset luottolaitoksilta

	2023	2022
Vaadittaessa maksettavat	79 315 968,41	42 197 929,90
Keskusrahalaikokselta	77 137 334,22	40 590 376,29
Kotimaisilta luottolaitoksilta	2 178 634,19	1 607 553,61
Muut	248 112 832,57	161 977 578,10
Keskusrahalaikokselta	248 088 832,57	159 909 578,10
Kotimaisilta luottolaitoksilta	2 024 000,00	2 068 000,00
Yhteensä	327 428 800,98	204 175 508,00

Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä

	2023	2022
Yritykset ja asuntoyhteisöt	245 377 277,01	207 540 460,72
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	872 649,43	566 665,22
Kotitaloudet	879 793 311,89	889 288 089,48
Kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt	15 801 292,81	10 395 692,26
Ulkomaat	3 399 944,67	3 960 228,70
Yhteensä	1 145 244 475,61	1 111 751 136,38

Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL), Lainat ja saamiset sekä taseen ulkopuoliset

	2023			2022	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä	Yhteensä
Tase 1.1.2023	1 071 040,77	1 254 325,10	6 253 289,18	8 578 655,05	8 106 749,01
Siirrot vaiheeseen 1	46 021,58	-544 990,96	-264 955,72	-763 925,10	-501 190,04
Siirrot vaiheeseen 2	-42 302,50	435 160,40	-656 206,43	-263 348,53	-180 163,82
Siirrot vaiheeseen 3	-46 702,18	-164 773,96	2 327 029,97	2 115 553,83	1 029 530,13
Uudet saamiset	432 043,28	302 520,96	420 835,88	1 155 400,12	1 082 981,09
Lyhennykset ja erääntyneet saamiset	-368 254,27	-125 834,17	-830 189,29	-1 324 277,73	-930 755,57
Toteutuneiden luottotappioiden vaikutus	-7,37	-2,35	-746 534,00	-746 543,72	-536 873,33
Luotonosin muutoksen vaikutus	45 498,64	-6 502,67	664 149,06	703 143,03	970 534,15
Laskentamallin muutosten vaikutus	10 167,64	2 549,22	39 372,98	52 089,84	21 744,82
Manuaalisten korjausten vaikutus	-16 692,98	-79 208,22	1 378 722,71	1 282 821,51	-483 901,39
Tase 31.12.2023	1 130 810,61	1 073 243,35	8 585 514,34	10 789 568,30	8 578 655,05

Järjestämättömät saamiset, yhteensä

	2023	2022
joista yli 90 päivää erääntyneet saamiset	44 722 128,00	28 890 391,00
	11 850 729,00	11 828 424,00

joista todennäköisesti maksamatta jäävät, jotka erääntymättömiä tai alle 90 päivää erääntyneitä

	2023	2022
	32 871 399,00	17 061 967,00

Lainanhoitojoustolliset saamiset, yhteensä

	2023	2022
	51 342 029,00	36 657 885,00

Sopimuksen mukainen jäljellä oleva määrä rahoitusvaroista, jotka on raportointikaudella kirjattu pois lopullisena luottotappiona ja joihin edelleen kohdistetaan perintätoimenpiteitä

	2023	2022
Saamisista tilikaudelle kirjattujen lopullisten luottotappioiden määrä	883 845,83	1 094 729,90
	1 019 421,41	1 154 943,81

1.02 Saamistodistukset

	2023	Joista keskuspankki- rahoitukseen oikeuttavia saamistodistuksia	Joista valtion velkasitoumuksia	Muut
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	1 589 685,18			
Julkisesti noteeratut	146 865,00			
Muut	1 442 820,18			
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	26 888 523,00	23 453 145,00		23 453 145,00
Julkisesti noteeratut	26 597 613,00	23 453 145,00		23 453 145,00
Muut	290 910,00			
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat	91 315 911,34	91 315 911,34		91 315 911,34
Julkisesti noteeratut	91 315 911,34	91 315 911,34		91 315 911,34
Yhteensä	119 794 119,52	114 769 056,34		114 769 056,34
- joista saamiset, joilla on huonompi etuoikeus kuin velallisen muilla veloilla	146 865,00			
	2022	Joista keskuspankki- rahoitukseen oikeuttavia saamistodistuksia	Joista valtion velkasitoumuksia	Muut
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	2 420 095,22			
Julkisesti noteeratut	170 956,31			
Muut	2 249 138,91			
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	27 685 825,43	23 476 827,50		23 476 827,50
Julkisesti noteeratut	27 398 125,43	23 476 827,50		23 476 827,50
Muut	287 700,00			
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat	90 350 118,07	90 350 118,07		90 350 118,07
Julkisesti noteeratut	90 350 118,07	90 350 118,07		90 350 118,07
Yhteensä	120 456 038,72	113 826 945,57		113 826 945,57
- joista saamiset, joilla on huonompi etuoikeus kuin velallisen muilla veloilla	22 480,17			

Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL), Saamistodistukset

	2023			2022
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Tase 1.1.2023	56 530,18	34 341,78		90 871,96
Siirrot vaiheeseen 1	350,41	-2 005,38		-1 654,97
Siirrot vaiheeseen 2				
Uudet saamistodistukset	13 810,22	5 666,99		19 477,21
Erääntyneet saamistodistukset	-2 419,32	-3 631,93		-6 051,25
Luottoriskin muutoksen vaikutus	-23 294,51	144 196,84		120 902,33
Laskentamallin muutosten vaikutus	0,00	-10 115,65		-10 115,65
Tase 31.12.2023	44 976,98	168 452,65		213 429,63

1.03 Osakkeet ja osuudet

	2023	2022
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat	13 741 622,62	14 095 729,24
Julkisesti noteeratut	13 356 041,59	13 552 148,21
Muut	385 581,03	543 581,03
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	0,00	30 817 422,41
Muut	0,00	30 817 422,41
Osakkeet ja osuudet yhteensä	13 741 622,62	44 913 151,65
- joista muissa yrityksissä	13 741 622,63	44 913 151,66

Hankintamenoon kirjattavat:

Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyyksissä

Muissa yrityksissä	17 778 117,50
Yhteensä	17 778 117,50

1.04 Rahoitusvarojen ryhmät

Rahoitusvarojen luokittelu IFRS 9:n mukaisesti 31.12.2023

	2023	2022
Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat rahoitusvarat		
Käteiset varat	1 606 773,20	1 669 565,16
Saamistodistukset	91 281 106,99	90 317 492,96
Saamiset luottolaitoksilta	327 428 800,98	204 175 508,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 145 244 475,61	1 111 751 136,38
Yhteensä	1 565 561 156,78	1 407 913 702,50
-Joista tappioita koskeva vähennyserä JHM, yhteensä	10 706 024,21	8 319 471,83
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	1 589 685,18	2 420 095,22
Osakkeet ja osuudet	13 741 622,62	14 095 729,24
Yhteensä	15 331 307,80	16 515 824,46
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat (velkainstrumentit)		
Saamistodistukset	26 888 523,00	27 685 825,43
Yhteensä	26 888 523,00	27 685 825,43
-Joista tappioita koskeva vähennyserä(1)	178 625,28	76 128,44
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat (oman pääoman ehtoiset instrumentit)		
Osakkeet ja osuudet		30 817 422,41
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyyksissä	17 778 117,50	
Yhteensä	17 778 117,50	30 817 422,41
Rahoitusvarat yhteensä	1 625 559 105,08	1 482 932 774,80

1) ECL kirjataan käyvän arvon rahastoon

1.05 Aineettomat hyödykkeet

	2023	2022
IT-kulut	75 680,08	104 263,27
Muut aineettomat hyödykkeet	3 986 381,92	1 339 795,93
Yhteensä	4 062 062,00	1 444 059,20

Aineettomat hyödykkeet

	2023	2022
Hankintameno 1.1.	3 506 262,38	2 880 348,52
+ tilikauden lisäykset	2 736 189,68	1 272 450,25
- tilikauden vähennykset		-626 536,39
Hankintameno 31.12.	6 242 452,06	3 506 262,38
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-2 062 203,18	-2 428 173,39
+/- vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot		587 191,12
- tilikauden poistot	-118 186,88	-221 220,91
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-2 180 390,06	-2 062 203,18
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 062 062,00	1 444 059,20
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 444 059,20	432 175,13

1.06 Aineelliset hyödykkeet

	2023	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Maa- ja vesialueet		
Omassa käytössä	1 352 884,71	
Sijoituskäytössä	838 460,05	1 051 136,93
Yhteensä	2 191 344,76	1 051 136,93
Rakennukset		
Omassa käytössä	2 214 984,37	
Sijoituskäytössä	966 198,86	1 275 179,04
Yhteensä	3 181 183,23	1 275 179,04
Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet		
Omassa käytössä	1 447 919,09	
Sijoituskäytössä	5 463 153,68	5 463 153,68
Yhteensä	6 911 072,77	5 463 153,68
Muut aineelliset hyödykkeet	395 621,45	
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	12 679 222,21	7 789 469,65

	2022	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Maa- ja vesialueet		
Omassa käytössä	1 358 113,28	
Sijoituskäytössä	856 201,93	1 068 210,67
Yhteensä	2 214 315,21	1 068 210,67
Rakennukset		
Omassa käytössä	2 640 109,88	
Sijoituskäytössä	1 050 340,10	1 463 691,12
Yhteensä	3 690 449,98	1 463 691,12
Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet		
Omassa käytössä	1 967 419,09	
Sijoituskäytössä	4 955 153,68	5 119 542,39
Yhteensä	6 922 572,77	5 119 542,39
Muut aineelliset hyödykkeet	432 832,31	
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	13 260 170,27	7 651 444,18

Aineelliset hyödykkeet

	2023			
	Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistö-osakkeet	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	8 366 945,84	10 029 640,38	2 366 330,29	20 762 916,51
+ tilikauden lisäykset		456 688,71	40 942,86	497 631,57
- tilikauden vähennykset	-474 430,59	-11 500,00		-485 930,59
+/- siirrot erien välillä	913 377,42	-813 377,42		
Hankintameno 31.12.	8 805 892,67	9 561 451,67	2 407 273,15	20 774 617,49
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-1 505 250,13	-5 160 120,88	-1 933 497,98	-8 598 868,99
+/- vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot	86 051,30	-86 051,30		
- tilikauden poistot	-118 881,25	-254 798,74	-78 153,72	-451 833,71
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-1 538 080,08	-5 500 970,92	-2 011 651,70	-9 050 702,70
Kertyneet arvonorotukset 1.1.		1 096 122,75		1 096 122,75
+/- tilikauden arvonorotukset ja niiden peruutukset		-140 815,33		-140 815,33
Kertyneet arvonorotukset 31.12.		955 307,42		955 307,42
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 267 812,59	5 015 788,17	395 621,45	12 679 222,21
Kirjanpitoarvo 1.1.	6 861 695,71	5 965 642,25	432 832,31	13 260 170,27

Aineelliset hyödykkeet

	2022			
	Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistö-osakkeet	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	7 245 034,97	8 980 539,90	2 181 368,65	18 406 943,52
+ tilikauden lisäykset	1 179 094,77	1 130 100,48	184 961,64	2 494 156,89
- tilikauden vähennykset	-57 183,90	-81 000,00		-138 183,90
Hankintameno 31.12.	8 366 945,84	10 029 640,38	2 366 330,29	20 762 916,51
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-1 429 127,29	-4 849 305,00	-1 846 056,00	-8 124 488,29
- tilikauden poistot	-78 122,84	-310 815,88	-87 441,98	-474 380,70
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-1 505 250,13	-5 160 120,88	-1 933 497,98	-8 598 868,99
Kertyneet arvonorotukset 1.1.		1 096 122,75		1 096 122,75
Kertyneet arvonorotukset 31.12.		1 096 122,75		1 096 122,75
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 861 695,71	5 965 642,25	432 832,31	13 260 170,27
Kirjanpitoarvo 1.1.	5 815 907,68	5 227 357,65	335 312,65	11 378 577,98

1.07 Muut varat

	2023	2022
Maksujenvälityssaamiset	59 059,27	-6 319,20
Arvopapereiden myyntisaamiset		68 500,95
Muut	773 285,43	237 493,15
Yhteensä	832 344,70	299 674,90

1.08 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

	2023	2022
Korot	9 241 847,90	3 999 100,39
Muut	899 680,73	1 654 003,85
Yhteensä	10 141 528,63	5 653 104,24

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

1.09 Rahoitusvelkojen ryhmät

	2023	2022
Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat	1 455 939 097,68	1 340 987 592,34
Velat luottolaitoksille	374 574 092,21	288 334 470,89
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 081 365 005,47	1 052 653 121,45
Yhteensä	1 455 939 097,68	1 340 987 592,34

1.10 Velat luottolaitoksille

	2023	2022
Luottolaitoksille	374 574 092,21	288 334 470,89
Vaadittaessa maksettavat	121 198 428,21	930 694,89
Muut	253 375 664,00	287 403 776,00
Yhteensä	374 574 092,21	288 334 470,89

1.11 Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

	2023	2022
Talletukset	1 080 764 438,59	1 052 254 358,51
Vaadittaessa maksettavat	772 524 996,38	885 572 519,73
Muut	308 239 442,21	166 681 838,78
Muut velat	600 566,88	398 762,94
Muut	600 566,88	398 762,94
Yhteensä	1 081 365 005,47	1 052 653 121,45

1.12 Muut velat

	2023	2022
Maksujenvälitysvelat	3 478 857,05	2 607 419,83
Varaukset	118 357,40	691 808,33
Muut	501 143,07	322 262,57
Yhteensä	4 098 357,52	3 621 490,73

1.13 Varaukset

	2023	2022
Pakolliset varaukset	118 357,40	691 808,33
Muut varaukset	49 515 242,41	43 360 274,65
Yhteensä	49 633 599,81	44 052 082,98

Erittely pakollisiin varauksiin merkityistä eristä	Kirjanpitoarvo tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa
Odotettavissa olevat luottotappiot	291 808,33	-	-	118 357,40
Muut	400 000,00	-	-400 000,00	0,00
Yhteensä	691 808,33		-400 000,00	118 357,40

1.14 Siirtovelat ja saadut ennakot

	2023	2022
Korot	7 381 886,88	1 886 535,58
Muut	5 544 935,63	2 430 195,70
Yhteensä	12 926 822,29	4 316 731,28

1.15 Laskennalliset verovelat ja -saamiset

	2023	2022
Muista väliaikaisista eroista lasketut verosaamiset	594 621,71	570 022,53
Käyvän arvon rahastosta johtuva laskennallisten verosaamisten määrä	234 755,72	408 115,86
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	829 377,43	978 138,49
Muista väliaikaisista eroista lasketut verovelat	35 725,05	15 225,68
Käyvän arvon rahastosta johtuva laskennallisten verovelkojen määrä	4 074,34	
Laskennalliset verovelat yhteensä	39 799,39	15 225,68

Laskennalliset verovelat ja -saamiset on kirjattu käyvän arvon rahastoon kirjatuihin rahavirtaan suojaavien johdannaisten ja käypään arvoon laajan tuloksen eriin kirjattavien saamistodistusten ja oman pääoman ehtojen arvopapereiden käyvän arvon muutoksista ja odotetuista luottotappioista.

Muista osin laskennallisia verovelkoja ja -saamisia on kirjattu pankin taseeseen muista väliaikaisista eroista.

1.16 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma

Rahoitusvarat

	2023 alle 3 kk	3 - 12 kk	15 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	10 464 870,65	1 306 043,50	101 760 102,84	1 203 235,00	114 734 251,99
Saamiset luottolaitoksilta	89 781 879,98		182 103 778,00	45 543 145,00	327 428 800,98
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	122 027 473,62	67 955 836,78	304 250 571,49	651 010 593,71	1 145 244 475,61
Saamistodistukset	940 327,90	862 884,00	2 878 997,28	342 854,00	5 025 063,18
Yhteensä	223 214 552,15	70 124 764,29	600 993 447,61	698 099 827,71	1 592 432 591,76

Rahoitusvarat

	2022 alle 3 kk	3 - 12 kk	15 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	465 814,89	11 287 665,00	66 592 068,53	35 448 772,04	113 794 320,46
Saamiset luottolaitoksilta	52 536 475,00		149 571 033,00	2 068 000,00	204 175 508,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	43 834 340,60	79 563 865,63	336 840 335,66	651 512 594,49	1 111 751 136,38
Saamistodistukset	566 154,00	701 773,28	4 102 008,49	1 258 159,38	6 629 093,15
Yhteensä	97 402 784,49	91 553 303,91	557 105 443,68	690 288 525,91	1 436 350 057,99

Rahoitusvelat

	2023 alle 3 kk	3 - 12 kk	1-5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	131 198 428,21		217 103 778,00	26 271 888,00	374 574 092,21
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	878 412 282,18	182 704 478,86	20 248 244,43		1 081 365 005,47
Yhteensä	1 009 610 710,39	182 704 478,86	237 352 020,43	26 271 888,00	1 455 939 097,68

Rahoitusvelat

	2022 alle 3 kk	3 - 12 kk	1-5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	8 930 694,89	38 080 000,00	241 323 776,00		288 334 470,89
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	940 429 245,97	103 873 671,24	8 350 204,24		1 052 653 121,45
Yhteensä	949 359 940,86	141 953 671,24	249 673 980,24		1 340 987 592,34

Vaadittaessa maksettavat saannit yleisöltä ja julkisyhteisöiltä:

Muut kuin määräaikaisten talletukset sekä luottoliset tilit on ilmoitettu luokassa alle 3 kk.

1.17 Varojen ja velkojen erittely kotimaan ja ulkomaan rahan määräisiin

Varat	2023 Kotimaan raha	Ulkomaan raha	2022 Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	114 734 251,99		113 794 320,46	
Saamiset luottolaitoksilta	327 428 800,98		204 175 508,00	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 145 244 475,61		1 111 751 136,38	
Saamistodistukset	5 025 083,18		6 629 093,15	
Muu omaisuus	61 671 048,29		68 218 863,91	
Yhteensä	1 654 103 604,05		1 504 568 921,90	

Velat	2023 Kotimaan raha	Ulkomaan raha	2022 Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	374 574 092,21		288 334 470,89	
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 081 365 005,47		1 052 653 121,45	
Muut velat	4 138 156,91		3 636 716,41	
Siirtovelat ja saadut ennakot	12 926 822,29		4 316 731,28	
Yhteensä	1 473 004 076,88		1 348 941 040,03	

1.18 Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käyvän arvon hierarkia

	2023 Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	2022 Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Rahoitusvarat				
Käteiset varat	1 606 773,20	1 606 773,20	1 669 565,16	1 669 565,16
Saamiset luottolaitoksilta	327 428 800,98	327 428 800,98	204 175 508,00	204 175 508,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 145 244 475,61	1 145 244 475,61	1 111 751 136,38	1 111 751 136,38
Saamistodistukset	119 759 315,17	119 491 023,18	120 423 413,61	118 279 725,15
Julkisesti noteeratut	118 025 584,99	117 757 293,00	117 886 574,70	117 919 199,81
Muut	1 733 730,18	1 733 730,18	2 536 838,91	2 536 838,91
Osakkeet ja osuudet	13 741 622,62	13 741 622,62	44 913 151,65	44 913 151,65
Julkisesti noteeratut	13 356 041,59	13 356 041,59	13 552 148,21	13 552 148,21
Muut	385 581,03	385 581,03	31 361 003,44	31 361 003,44
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyyksissä	17 778 117,50	17 778 117,50		
Yhteensä	1 625 559 105,08	1 625 290 813,09	1 482 932 774,80	1 480 789 086,34

	2023 Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	2022 Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Rahoitusvelat				
Velat luottolaitoksille	374 574 092,21	374 574 092,21	288 334 470,89	288 334 470,89
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 081 365 005,47	1 081 365 005,47	1 052 653 121,45	1 052 653 121,45
Yhteensä	1 455 939 097,68	1 455 939 097,68	1 340 987 592,34	1 340 987 592,34

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit

	2023 Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Rahoitusvarat				
Saamistodistukset	26 874 563,00		1 603 845,18	28 478 208,18
Osakkeet ja osuudet	13 356 041,47		385 581,16	13 741 622,63
Yhteensä	40 230 604,47		1 989 226,34	42 219 830,81

	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Rahoitusvelat				
Kauden aikana realisoidumattomat voitot ja tappiot, taso 3			660 526,40	

	2022 Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Rahoitusvarat				
Saamistodistukset	27 689 036,74		2 416 893,91	30 105 920,65
Osakkeet ja osuudet	13 552 148,22		31 361 003,44	44 913 151,66
Yhteensä	41 241 184,96		33 777 897,35	75 019 072,31

	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Rahoitusvelat				
Kauden aikana realisoidumattomat voitot ja tappiot, taso 3			481 414,99	

Käypä arvo ja suoraan tuloslaskelmaan merkityt arvomuutokset sekä käyvän arvon rahastoon merkityt muutokset kustakin käypään arvoon merkittyjen rahoitusvälineiden ryhmästä

	2023 Käypä arvo Varat	Käypä arvo Velat	Arvonmuutos Tuloslaskelma	Arvonmuutos Käyvän arvon rahasto 31.12.
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	26 888 523,00		-571,99	-1 153 406,89
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	15 331 307,81		-910 167,11	
Yhteensä	42 219 830,81		-910 739,10	-1 153 406,89

	2022 Käypä arvo Varat	Käypä arvo Velat	Arvonmuutos Tuloslaskelma	Arvonmuutos Käyvän arvon rahasto 31.12.
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	58 503 247,84		-207 766,26	-2 045 579,80
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	16 515 824,47		332 379,11	
Yhteensä	75 019 072,31		124 612,85	-2 045 579,80

1.19 Oman pääoman lisäykset ja vähennykset sekä siirrot erien välillä tilikauden aikana

Jos on tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden muutoksia tai virheiden oikaisuja, ne on esitettävä erikseen ja selostettava näiden perusteet.

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tilikauden lopussa
Osuuspääoma	13 438 430,00	1 708 820,00	-104 270,26	15 042 979,74
Muut sidotut rahastot	10 638 284,91	9 700 795,44	-8 905 059,64	11 434 020,71
Vararahasto	12 213 846,00			12 213 846,00
Käyvän arvon rahasto	-1 575 561,09	9 700 795,44	-8 905 059,64	-779 825,29
Käypään arvoon arvostamisesta	-1 575 561,09	9 700 795,44	-8 905 059,64	-779 825,29
Vapaat rahastot	5 259 293,71			5 259 293,71
Muut rahastot	5 259 293,71			5 259 293,71
Edellisten tilikausien voitto	82 034 363,88	1 177 143,17	-1 038 050,05	82 173 457,00
Tilikauden voitto	897 234,72	19 554 939,41	-2 777 604,53	17 674 569,60
Oma pääoma yhteensä	112 267 607,22	32 141 698,02	-12 824 984,48	131 584 320,76
Vapaaseen omaan pääomaan sisältyvät jakokelvottomat erät	1 303 726,88	2 721 457,10	-60 503,78	3 964 680,20

Käyvän arvon rahaston muutokset tilikauden aikana

	2023			
	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Rahavirran suojauksesta	Yhteensä
Käyvän arvon rahaston saldo 1.1.2023 (brutto)	-2 045 579,80			-2 045 579,80
Odotetut luottotappiot	76 128,44	-	-	76 128,44
Laskennallinen vero saaminen (+)/verovelka (-)	393 890,27			393 890,27
Käyvän arvon rahasto 1.1.2023	-1 575 561,09			-1 575 561,09
Käyvän arvon lisäykset	1 723 724,42	7 977 071,02		9 700 795,44
Käyvän arvon vähennykset	-832 123,50	-7 977 071,02		-8 809 194,52
Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirretyt	571,99	-		571,99
Käyvän arvon rahaston siirto voittovaroihin (osakkeiden luovutus)	-		-	0,00
Odotettavissa olevat luottotappiot	102 496,84	-	-	102 496,84
Käyvän arvon rahaston muutokset 2023, yhteensä	994 669,75			994 669,75
Käyvän arvon rahaston saldo 31.12.2023 (brutto)	-974 781,61			-974 781,61
Laskennallinen vero saaminen (+)/verovelka (-)	194 956,32			194 956,32
Käyvän arvon rahasto 31.12.2023	-779 825,29			-779 825,29

Käyvän arvon rahaston muutokset tilikauden aikana

	2022			
	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Rahavirran suojauksesta	Yhteensä
Käyvän arvon rahaston saldo 1.1.2022 (brutto)	-117 930,88			-117 930,88
Odotetut luottotappiot	61 101,50	-		61 101,50
Laskennallinen vero saaminen (+)/verovelka (-)	11 365,88			11 365,88
Käyvän arvon rahasto 1.1.2022	-45 463,50			-45 463,50
Käyvän arvon lisäykset	1 038 294,41			1 038 294,41
Käyvän arvon vähennykset	-3 173 709,59			-3 173 709,59
Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirretyt	207 766,26	-		207 766,26
Käyvän arvon rahaston siirto voittovaroihin (osakkeiden luovutus)	-		-	0,00
Odotettavissa olevat luottotappiot	15 026,94	-	-	15 026,94
Käyvän arvon rahaston muutokset 2022, yhteensä	-1 912 621,98			-1 912 621,98
Käyvän arvon rahaston saldo 31.12.2022 (brutto)	-1 969 451,36			-1 969 451,36
Laskennallinen vero saaminen (+)/verovelka (-)	393 890,27			393 890,27
Käyvän arvon rahasto 31.12.2022	-1 575 561,09			-1 575 561,09

LUOTTORISKIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

1.20 Odotettavissa olevat luottotappiot

	2023				
	Jaksotettuun hankintameno	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon muiden laajaan tuloksen erien kautta	Odotettavissa olevat luottotappiot	Yhteensä
Tase-erä					
Käteiset varat	1 606 773,20				1 606 773,20
Saamiset luottolaitoksilta	327 428 809,94			-8,96	327 428 800,98
Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	1 155 915 686,51			-10 671 210,90	1 145 244 475,61
Saamistodistukset*	91 315 911,34	1 589 685,18	26 888 523,00	-34 804,35	119 759 315,17
Osakkeet ja osuudet		13 741 622,63			13 741 622,63
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä			17 778 117,50		17 778 117,50
Rahoitusvarat yhteensä	1 576 267 180,99	15 331 307,81	44 666 640,50	-10 706 024,21	1 625 559 105,09
Taseen ulkopuoliset erät	39 343 968,13			-118 357,40	39 225 610,73
Yhteensä	1 615 611 149,12	15 331 307,81	44 666 640,50	-10 824 381,61	1 664 784 715,82

* Käypään arvoon laajan tuloksen erien kautta kirjattavista saamistodistuksista on kirjattu käyvän arvon rahastoon odotettavissa olevia luottotappioita 178 625,28 euroa

	2022				
	Jaksotettuun hankintameno	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon muiden laajaan tuloksen erien kautta	Odotettavissa olevat luottotappiot	Yhteensä
Tase-erä					
Käteiset varat	1 669 565,16				1 669 565,16
Saamiset luottolaitoksilta	204 175 518,09			-10,09	204 175 508,00
Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	1 120 037 973,01			-8 286 936,63	1 111 751 136,38
Saamistodistukset*	90 350 118,07	2 420 095,22	27 685 825,43	-32 625,11	120 423 413,61
Osakkeet ja osuudet		14 095 729,25	30 817 422,41		44 913 151,66
Rahoitusvarat yhteensä	1 416 233 174,33	16 515 824,47	58 503 247,84	-8 319 471,83	1 482 932 774,81
Taseen ulkopuoliset erät	50 682 787,33			-291 808,33	50 390 979,00
Yhteensä	1 466 915 961,66	16 515 824,47	58 503 247,84	-8 611 280,16	1 533 323 753,81

* Käypään arvoon laajan tuloksen erien kautta kirjattavista saamistodistuksista on kirjattu käyvän arvon rahastoon odotettavissa olevia luottotappioita 76 128,44 euroa

1.21 Rahoitusvarojen jakauma riskiluokittain

Lainat ja saamiset sekä taseen ulkopuoliset erät	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	31.12.2023	31.12.2022
Riskiluokka 1	295 664 668,60	805 296,75		296 469 965,35	206 366 423,87
Riskiluokka 2	467 600 289,34	170 956,82		467 771 246,16	482 692 550,06
Riskiluokka 3	205 367 816,47	2 065 110,92		207 432 927,39	214 397 863,31
Riskiluokka 4	198 016 845,47	1 751 482,47		199 768 327,94	206 951 242,07
Riskiluokka 5	127 674 657,53	12 289 696,68		139 964 354,21	117 944 339,79
Riskiluokka 6	38 028 572,31	29 503 150,25		67 531 722,56	49 289 384,36
Riskiluokka 7	1 251 830,00	22 994 215,36		24 246 045,36	28 050 182,70
Riskiluokka 8			35 955 935,37	35 955 935,37	23 311 319,70
Pääomaerät riskiluokittain, yhteensä	1 333 604 679,72	69 579 909,25	35 955 935,37	1 439 140 524,34	1 329 003 305,86
Tappioita koskeva vähennysära (loss allowance)	1 130 819,57	1 073 243,35	8 585 514,34	10 789 577,26	8 578 655,05
Yhteensä	1 332 473 860,15	68 506 665,90	27 370 421,03	1 428 350 947,08	1 320 424 650,81
Saamistodistukset	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	31.12.2023	31.12.2022
Riskiluokka 1	113 410 000,00			113 410 000,00	120 910 000,00
Riskiluokka 2	8 340 000,00			8 340 000,00	1 000 000,00
Riskiluokka 3		100 000,00		100 000,00	300 000,00
Riskiluokka 4		573 000,00		573 000,00	1 273 000,00
Riskiluokka 5		800 000,00		800 000,00	509 000,00
Riskiluokka 6		200 000,00		200 000,00	844 714,01
Pääomaerät riskiluokittain, yhteensä	121 750 000,00	1 673 000,00		123 423 000,00	125 036 714,01
Tappioita koskeva vähennysära (loss allowance)	44 976,98	168 452,65		213 429,63	108 753,55
Yhteensä	121 795 023,02	1 504 547,35		123 209 570,37	124 927 960,46

1.22 Luottoriskikeskittymät

	Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	Lainat ja saamiset yleisöitä ja julkisyhteisöiltä	Vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset	Annetut lainalupaukset ja takaukset
Tasearvo 31.12.2023	238 523 178,68	1 154 975 943,61	123 423 000,00	45 641 402,05
Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2023				
Luottoriskikertymä toimialoitain, Riskiluokka 1				
Yritykset		1 095 840,86	4 160 000,00	7 547 692,77
Maatalous		410 023,98		692 570,75
Kiinteistöala		207 542,61	800 000,00	1 322 227,52
Rakentaminen		208 113,98	200 000,00	725 998,27
Tukku- ja vähittäiskauppa		40 000,00		1 167 613,76
Teollisuus		130 000,00	600 000,00	1 850 273,83
Kuljetus ja varastointi		60 000,00		469 809,40
Muut		40 160,29	2 560 000,00	1 319 199,24
Julkisyhteisöt			56 520 000,00	105 023,49
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		4 007 370,45		1 680 200,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	237 646 921,00		37 300 000,00	754 300,00
Kotitaloudet		35 317 588,31		8 315 048,47
Muut			15 430 000,00	
Yhteensä 31.12.2023	237 646 921,00	40 420 779,62	113 410 000,00	18 402 264,73
Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 2				
Yritykset		797 503,64	1 200 000,00	452 753,00
Maatalous		22 320,89		20 000,00
Kiinteistöala		278 679,82		30 000,00
Rakentaminen		20 124,68		133 900,00
Tukku- ja vähittäiskauppa		292 559,42		140 000,00
Teollisuus		12 500,00	300 000,00	
Muut		171 318,83	900 000,00	128 853,00
Julkisyhteisöt			7 140 000,00	
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		476,81		38 575,00
Kotitaloudet		462 278 554,01		4 203 363,70
Yhteensä 31.12.2023		463 076 534,46	8 340 000,00	4 694 711,70
Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 3				
Yritykset		119 185 147,33	100 000,00	7 416 847,33
Maatalous		25 898 294,43		982 567,21
Kiinteistöala		55 492 719,53		2 163 433,74
Rakentaminen		4 654 734,81	100 000,00	1 127 401,13
Tukku- ja vähittäiskauppa		7 442 290,41		731 878,61
Teollisuus		7 673 375,06		1 456 973,57
Kuljetus ja varastointi		1 851 222,45		259 964,49
Muut		16 172 510,64		694 628,58
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		3 111 694,59		72 000,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	541 716,30			189 351,41
Kotitaloudet		74 774 512,54		2 141 657,89
Yhteensä 31.12.2023	541 716,30	197 071 354,46	100 000,00	9 819 856,63
Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 4				
Yritykset		24 121 863,30	373 000,00	1 129 865,25
Maatalous		4 595 713,28		43 008,84
Kiinteistöala		8 553 072,59		74 047,13
Rakentaminen		1 589 575,36	173 000,00	196 459,56
Tukku- ja vähittäiskauppa		2 287 374,46		255 848,28
Teollisuus		1 493 433,21		75 055,63
Kuljetus ja varastointi		523 464,33	200 000,00	101 522,53
Muut		5 079 230,07		383 923,28
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		8 477 574,60		15 749,40
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	56 612,24		200 000,00	2 024 000,00
Kotitaloudet		161 559 064,91		2 383 598,24
Yhteensä 31.12.2023	56 612,24	194 158 502,81	573 000,00	5 553 212,89

Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 5

Yritykset		54 872 433,04	500 000,00	2 693 973,18
Maatalous		15 367 357,98		128 089,50
Kiinteistöala		22 280 726,86	300 000,00	1 570 851,00
Rakentaminen		5 841 918,01	200 000,00	474 908,26
Tukku- ja vähittäiskauppa		2 214 217,74		96 690,69
Teollisuus		2 124 157,34		24 702,63
Kuljetus ja varastointi		1 098 023,66		120 143,69
Muut		5 946 031,45		278 587,41
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		84 325,35	300 000,00	
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	233 329,14	0,00		
Kotitaloudet		80 989 213,64		1 091 079,86
Yhteensä 31.12.2023	233 329,14	135 945 972,03	800 000,00	3 785 053,04

Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 6

Yritykset		32 191 982,79	200 000,00	1 938 319,60
Maatalous		2 277 149,59		
Kiinteistöala		14 621 964,11		1 440 845,01
Rakentaminen		3 118 329,09		291 401,10
Tukku- ja vähittäiskauppa		3 295 683,03		70 092,73
Teollisuus		2 857 297,55		6 150,00
Kuljetus ja varastointi		872 239,00		48 000,00
Muut		5 149 300,42	200 000,00	81 830,76
Kotitaloudet		32 644 177,21		757 262,96
Yhteensä 31.12.2023		64 836 140,00	200 000,00	2 695 582,56

Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 7

Yritykset		9 322 201,41		165 541,00
Maatalous		1 064 281,80		
Kiinteistöala		5 723 422,42		41 000,00
Rakentaminen		405 000,00		102 500,00
Tukku- ja vähittäiskauppa		15 037,50		
Teollisuus		300 000,00		
Kuljetus ja varastointi		135 883,85		
Muut		1 678 575,84		22 041,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	44 600,00			
Kotitaloudet		14 616 165,91		97 537,04
Yhteensä 31.12.2023	44 600,00	23 938 367,32		263 078,04

Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 8

Yritykset		7 141 146,31		239 492,98
Maatalous		201 486,24		
Kiinteistöala		2 197 576,83		
Rakentaminen		820 193,80		160 010,90
Tukku- ja vähittäiskauppa		1 161 434,10		
Teollisuus		726 383,96		5 132,38
Kuljetus ja varastointi		1 193 887,86		74 349,70
Muut		840 183,52		
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		142 740,00		
Kotitaloudet		28 244 406,60		188 149,48
Yhteensä 31.12.2023		35 528 292,91		427 642,46

	Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	Lainat ja saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	Vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset	Annetut lainalupaukset ja takaukset
Tasearvo 31.12.2022	152 208 482,31	1 118 083 939,38	125 036 714,01	
Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2022				
Luottoriskikertymä toimialoitain, Riskiluokka 1				57 380 034,17

Yritykset		2 233 205,39	4 460 000,00	6 137 378,33
Maatalous		2 324,72		946 449,17
Kiinteistöala		586 272,88	500 000,00	526 727,52
Rakentaminen		1 104 357,91	200 000,00	994 521,75
Tukku- ja vähittäiskauppa		281 519,05		882 363,76
Teollisuus		16 820,32	1 000 000,00	1 316 045,64
Kuljetus ja varastointi				549 018,80
Muut		241 910,51	2 760 000,00	922 251,69
Julkisyhteisöt			63 020 000,00	105 023,49
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		3 415 053,11		46 000,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	151 639 033,00		38 000 000,00	300,00
Kotitaloudet		32 730 834,93		10 058 595,62
Muut			15 430 000,00	
Yhteensä 31.12.2022	151 639 033,00	38 379 093,43	120 910 000,00	16 348 297,44

Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 2

Yritykset		416 672,04	800 000,00	616 482,00
Maatalous		83 872,36		
Kiinteistöala		59 772,98	300 000,00	
Rakentaminen		191 203,31		432 582,00
Tukku- ja vähittäiskauppa		52 400,00		68 900,00
Teollisuus				20 000,00
Kuljetus ja varastointi		17 712,00		90 000,00
Muut		11 711,39	500 000,00	5 000,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		30 000,00		
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset			200 000,00	713 000,00
Kotitaloudet		474 794 232,11		6 122 163,91
Yhteensä 31.12.2022		475 240 904,15	1 000 000,00	7 451 645,91

Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 3

Yritykset		110 310 818,09	300 000,00	5 944 470,39
Maatalous		21 321 010,35		47 500,01
Kiinteistöala		45 559 631,57		2 860 984,35
Rakentaminen		8 285 977,85		951 455,04
Tukku- ja vähittäiskauppa		8 166 954,05		664 781,49
Teollisuus		7 896 125,20		197 708,98
Kuljetus ja varastointi		2 349 526,05		430 117,91
Muut		16 731 593,02	300 000,00	791 922,61
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		2 731 494,28		105 098,17
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	407 923,22			2 080 076,78
Kotitaloudet		89 471 669,93		3 346 312,45
Yhteensä 31.12.2022	407 923,22	202 513 982,30	300 000,00	11 475 957,79

Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 4

Yritykset	26 496 803,08	1 273 000,00	4 829 382,65
Maatalous	3 495 501,64		15 593,83
Kiinteistöala	12 955 509,47	300 000,00	3 286 471,30
Rakentaminen	1 678 245,30	273 000,00	152 605,98
Tukku- ja vähittäiskauppa	1 925 104,18		194 582,59
Teollisuus	2 025 912,51	300 000,00	946 102,12
Kuljetus ja varastointi	195 755,80		55 223,75
Muut	4 220 774,18	400 000,00	178 803,08
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	4 131 420,24		5 267 987,59
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	52 151,09		
Kotitaloudet	163 177 115,86		2 996 381,56

Yhteensä 31.12.2022**52 151,09****193 805 339,18****1 273 000,00****13 093 751,80****Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 5**

Yritykset	33 844 243,88	200 000,00	3 446 973,04
Maatalous	13 869 476,85		171 095,45
Kiinteistöala	9 675 986,61		2 314 126,50
Rakentaminen	2 416 749,20	200 000,00	604 005,56
Tukku- ja vähittäiskauppa	1 816 092,08		50 526,72
Teollisuus	1 251 916,46		103 603,47
Kuljetus ja varastointi	1 212 488,79		100 463,99
Muut	3 601 533,89		103 151,35
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	93 786,00	109 000,00	27 100,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	109 375,00	200 000,00	
Kotitaloudet	79 314 268,82		1 108 592,05

Yhteensä 31.12.2022**109 375,00****113 252 299,70****509 000,00****4 582 665,09****Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 6**

Yritykset	20 777 732,56	244 714,01	3 297 187,29
Maatalous			9 000,00
Kiinteistöala	11 710 504,35		2 158 109,52
Rakentaminen	1 002 947,84		886 011,69
Tukku- ja vähittäiskauppa	1 466 720,50		
Teollisuus	2 385 011,91		5 132,38
Kuljetus ja varastointi	1 866 382,90	200 000,00	62 000,00
Muut	2 346 165,06	44 714,01	176 933,70
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		300 000,00	
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset		300 000,00	
Kotitaloudet	23 531 702,66		351 911,85

Yhteensä 31.12.2022**44 309 435,22****844 714,01****3 649 099,14****Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 7**

Yritykset	9 953 835,17	200 000,00	
Maatalous	2 503 105,00		
Kiinteistöala	3 059 572,93		
Rakentaminen	504 200,00		
Tukku- ja vähittäiskauppa	1 335 910,00		
Muut	2 551 047,24	200 000,00	
Kotitaloudet	17 673 134,88		423 212,65

Yhteensä 31.12.2022**27 626 970,05****200 000,00****423 212,65****Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 8**

Yritykset	5 217 238,02		215 520,75
Maatalous	1 017,74		
Kiinteistöala	1 787 298,49		
Rakentaminen	958 925,23		165 647,08
Tukku- ja vähittäiskauppa	290 647,08		
Teollisuus	1 359 705,48		
Kuljetus ja varastointi	410 828,10		47 000,00
Muut	408 815,90		2 873,67
Kotitaloudet	17 738 677,33		139 883,60

Yhteensä 31.12.2022**22 955 915,35****355 404,35****1.23 Vakuuksien ja muiden luoton laatua parantavien järjestelyjen vaikutus**

	Luottoriskille alttiina oleva määrä, johon kohdistuu vakuus	
	2023	2022 Kuvaus hallussa olevasta vakuudesta
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 155 721 601,29	1 119 814 038,69
Asuntoluotot	705 264 130,45	695 887 270,17 Pääosin asuinkiinteistövakuuksia
Yritysluotot	197 925 823,30	168 808 342,65 Pääosin kiinteistövakuuksia
Kulutusluotot	78 701 433,80	79 044 876,97 Pääosin asuinkiinteistövakuuksia
Muut	173 830 213,74	176 073 548,90 Pääosin kiinteistövakuuksia

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT**2.01 Korkotuotot ja -kulut**

	2023	2022
Korkotuotot		
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavista saamistodistuksista	2 915 938,19	386 207,26
Saamisista luottolaitoksilta	7 881 088,42	827 971,91
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	49 198 127,16	21 172 007,00
Saamistodistuksista	203 528,43	224 835,48
Rahoitusvelkojen negatiivista korkokuluista		4 944,44
Muut korkotuotot	236 703,68	199 562,47
Yhteensä	60 435 385,68	22 815 528,56
 Korkotuotot vaiheeseen 3 kirjatuihin rahoitusvaroihin	 1 908 159,52	 821 869,34
Korkokulut		
Veloista luottolaitoksille	-12 706 089,88	-1 540 881,96
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	-8 995 305,54	-740 575,89
Negatiiviset korkotuotot rahoitusvaroihin		-327 285,45
Muut korkokulut	-34 795,14	-24 838,20
Yhteensä	-19 736 190,56	-2 633 581,50

2.02 Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista

	2023	2022
Käypään arvoon tuloksen kautta kirjatuista sijoituksista saadut osinkotuotot	438 309,99	277 968,85
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjatuista sijoituksista	3 385 497,00	
joista tilikauden lopussa hallussa oleviin sijoituksiin liittyvät osingot	3 385 497,00	
Yhteensä	3 823 806,99	277 968,85

2.03 Palkkiotuotot ja -kulut

	2023	2022
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	2 150 308,50	1 997 289,41
Ottolainauksesta	145 251,19	149 734,77
Maksuliikenteestä	8 256 973,55	6 707 885,30
Omaisuuksien hoidosta	681 250,98	715 772,02
Välitetyistä toiminnoista	1 981 367,64	1 782 589,98
Takausten myöntämisestä	172 885,74	134 286,18
Muut palkkiotuotot	113 882,81	89 287,26
Yhteensä	13 501 920,41	11 576 844,92

Palkkiokulut

Maksetut toimitusmaksut	-180 932,77	-162 167,86
Muut	-2 726 902,67	-2 233 761,23
Yhteensä	-2 907 835,44	-2 395 929,09

2.04 Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotot

	2023	Käyvän arvon muutokset (netto)	Yhteensä
	Myyntivoitot ja -tappiot (netto)		
Saamistodistuksista	-18 013,88	-407 227,78	-425 241,66
Osakkeista ja osuuksista	-3 518,49	-502 939,33	-506 457,82
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-4 226,63	0,00	-4 226,63
Yhteensä	-25 759,00	-910 167,11	-935 926,11
Tuloslaskelmaerä yhteensä	-25 759,00	-910 167,11	-935 926,11

	2022	Käyvän arvon muutokset (netto)	Yhteensä
	Myyntivoitot ja -tappiot (netto)		
Saamistodistuksista	-8 566,16	484 082,43	475 516,27
Osakkeista ja osuuksista	-12 661,16	-151 703,32	-164 364,48
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-1 393,89		-1 393,89
Yhteensä	-22 621,21	332 379,11	309 757,90
Tuloslaskelmaerä yhteensä	-22 621,21	332 379,11	309 757,90

2.05 Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot

	2023	Siirrot käyvän arvon rahastosta	Yhteensä
	Myyntivoitot ja -tappiot (netto)		
Saamistodistuksista	1 014,30	-571,99	442,31
Yhteensä	1 014,30	-571,99	442,31

	2022	Siirrot käyvän arvon rahastosta	Yhteensä
	Myyntivoitot ja -tappiot (netto)		
Saamistodistuksista	-592,38	-207 766,26	-208 358,64
Yhteensä	-592,38	-207 766,26	-208 358,64

2.06 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

	2023	2022
Vuokra- ja osinkotuotot	626 174,75	518 306,76
Vuokrakulut	-143,50	-33,50
Suunnitelman mukaiset poistot	-75 855,60	-76 122,84
Myyntivoitot ja -tappiot (netto)	189 179,08	67 816,10
Muut tuotot		150,00
Muut kulut	-261 719,68	-211 022,75
Yhteensä	477 635,05	297 093,77

2.07 Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

	2023	2022
Liiketoiminnan muut tuotot		
Vuokratuotot omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	6 015,00	7 335,00
Muut tuotot	1 173 740,41	1 007 844,57
Yhteensä	1 179 755,41	1 015 179,57

Liiketoiminnan muut kulut

	2023	2022
Vuokrakulut	-868 962,02	-828 571,32
Kulut omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	-932 322,35	-800 983,57
Vakuusraha-astomaksut	-928 007,57	-732 351,42
Muut kulut	-3 112 538,47	-2 854 198,48
Yhteensä	-5 841 830,41	-5 216 104,79

2.08 Henkilöstökulut

	2023	2022
Palkat ja palkkiot	-7 122 094,55	-5 702 729,90
Henkilösivukulut	-1 531 633,06	-1 114 661,22
Eläkekulut	-1 301 316,89	-938 771,47
Muut henkilösivukulut	-230 316,17	-175 889,75
Yhteensä	-8 653 727,61	-6 817 391,12

2.09 Muut hallintokulut

	2023	2022
Muut henkilöstökulut	-740 290,64	-409 818,68
Toimistokulut	-4 301 790,96	-3 558 347,50
Atk-kulut	-3 660 283,00	-3 410 873,82
Yhteyskulut	-804 872,01	-544 220,98
Edustus- ja markkinointikulut	-734 148,95	-626 838,06
Muut hallintokulut	-3 000,00	-3 000,00
Yhteensä	-10 244 385,56	-8 553 099,04

2.10 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä osakkeista ja osuuksista

	2023	2022
Suunnitelman mukaiset poistot	-494 164,99	-658 824,04
Aineelliset hyödykkeet	-375 978,11	-398 257,86
Aineettomat hyödykkeet	-118 186,88	-260 566,18
Yhteensä	-494 164,99	-658 824,04

2.11 Lopulliset ja odotettavissa olevat luottotappiot

	2023				
	Odotettavissa olevat luottotappiot, brutto	Peruutukset	Tuloslaskelmaan kirjatut lopullisten luottotappioiden peruutukset	Tuloslaskelmaan kirjatut lopulliset luottotappiot ja arvonalentumistappiot	Odotettavissa olevat ja lopulliset luottotappiot yhteensä
Saamisista luottolaitoksilta	-1 035,63		-	-	-1 035,63
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-3 129 881,23	746 543,72	128 029,87	-1 019 421,41	-3 274 729,05
Saamistodistukset	-104 676,08	-	-	-	-104 676,08
Taseen ulkopuoliset erät	173 450,93	-	-	-	173 450,93
Yhteensä	-3 062 142,01	746 543,72	128 029,87	-1 019 421,41	-3 206 989,83

	2022				
	Odotettavissa olevat luottotappiot, brutto	Peruutukset	Tuloslaskelmaan kirjatut lopullisten luottotappioiden peruutukset	Tuloslaskelmaan kirjatut lopulliset luottotappiot ja arvonalentumistappiot	Odotettavissa olevat ja lopulliset luottotappiot yhteensä
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-825 687,13	536 873,33	79 187,91	-1 154 943,81	-1 364 569,70
Saamistodistukset	-1 361,91	-	-	-	-1 361,91
Taseen ulkopuoliset erät	-207 238,69	-	-	-	-207 238,69
Yhteensä	-1 034 287,73	536 873,33	79 187,91	-1 154 943,81	-1 673 170,30

2.12 Tuotot liiketoiminta-alueittain ja markkina-alueittain

	2023	2022
Pankkitoiminnan tuotot	58 746 829,38	33 450 433,43

Tuottojen, liikevoiton, varojen ja velkojen jakautumista liiketoiminta-alueittain ei ole ilmoitettu, koska jaolla ei ole olennaista merkitystä.
Pankki harjoittaa liiketoimintaa vain Suomessa.

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT**3.01 Annetut vakuudet****Omasta velasta annetut:**

Tase-erä	Pantit	Kiinnitykset	Muut vakuudet	Yhteensä
Velat luottolaitoksille			163 081 497,08	163 081 497,08
Omasta velasta annetut yhteensä			163 081 497,08	163 081 497,08

Muiden velasta annetut:

Pankki on antanut Bonum Pankki Oy:lle yleispanitassitoumuksen niistä varoista, jotka pankilla on sinne talletettuna.

3.02 Eläkevastuut

Henkilöstön eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiö Veritaksen kautta eikä kattamatonta eläkevastuuta ole.

3.03 Taseen ulkopuoliset sitoumukset

	2023	2022
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset		
Takaukset	6 297 433,92	6 697 246,84
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	39 343 968,13	50 682 787,33
joista luottolupaukset	39 343 968,13	50 682 787,33
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	45 641 402,05	57 380 034,17

3.04 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	2023	2022
Pankki kuuluu Oy Samlink Ab:n arvonsäverovertailuysryhmään.		
Arvonsäveron ryhmärekisteröintiin liittyvä yhteisvastuumäärä	1 232 342,01	

Suomen Osuuspankki on sitoutunut maksamaan osuutensa POP Pankki -ryhmän järjestelmäudistuksesta.
Jäällä oleva sitoumuksen määrä on n. 6 010 000 euroa.

HENKILÖSTÖÄ, JOHTOA JA LÄHIPIIRIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

	Henkilömäärä tilikauden lopussa	Henkilömäärä tilikauden lopussa
4.01 Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2023	2022
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	127	118
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö	3	3
Määräaikainen henkilöstö	14	12
Yhteensä	144	133

4.02 Johdon palkat, palkkiot ja eläkesitoumukset

	2023	2022
Hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet, palkat ja palkkiot	31 000,00	36 082,50
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa, palkat ja palkkiot	566 344,50	539 386,00
Yhteensä	597 344,50	575 468,50

4.03 Johdolle myönnettyt luotot ja takaukset

	2023		2022	
	Luotot	Takaukset	Luotot	Takaukset
Hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet	1 247 710,17		1 513 655,05	
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	663 621,25		685 125,71	
Yhteensä	1 911 331,42		2 198 780,76	
Lisäykset	121 546,13		328 039,00	
Vähennykset	-279 294,74		369 592,44	

Lainaehdot

Luotot ja takaukset on myönnetty ehdoin, joita sovelletaan vastaaviin asiakasluottoihin ja takauksiin.

4.04 Lähipiiritiedot

Lähipiirin määrittely

Luottolaitoksen lähipiiri määritellään tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja varten standardin IAS 24 *Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä* mukaisesti.

Saamiset, takaukset ja vakuudet lähipiiriltä

	2023		
Lähipiiriin kuulumisen peruste	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Sijoitukset	Pantit, kiinnitykset, Muut saamiset takaukset ja muut vakuudet
Sukulaisuus	5 288 829,52		
Määräysvalta	5 736 697,66		
Yhteensä	11 025 527,18		

*) Johdon luotot ja takaukset on esitetty liitetiedossa 4.03.

**) Muut kohtaan sisältyvät: Lähipiiriin kuuluvan henkilön määräysvalta-yhteisö tai yhteisö, johon on huomattava vaikutusvalta sekä Eläkesäätiö/-kassa

Odotettavissa olevat luottotappiot

Tilikauden alussa	94 829,78
Tilikauden muutos	-48 419,40
Tilikauden lopussa	46 410,38

	2022		
Lähipiiriin kuulumisen peruste	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Sijoitukset	Pantit, kiinnitykset, Muut saamiset takaukset ja muut vakuudet
Sukulaisuus	5 548 627,72		72 000,00
Määräysvalta	6 213 613,33		171 077,00
Yhteensä	11 762 241,05		243 077,00

*) Johdon luotot ja takaukset on esitetty liitetiedossa 4.3.

**) Muut kohtaan sisältyvät: Lähipiiriin kuuluvan henkilön määräysvalta-yhteisö tai yhteisö, johon on huomattava vaikutusvalta sekä Eläkesäätiö/-kassa

Odotettavissa olevat luottotappiot

Tilikauden alussa	19 677,85
Tilikauden muutos	75 151,93
Tilikauden lopussa	94 829,78

OMISTUKSET MUISSA YRITYKSISSÄ

5.01 Konsernitilinpäätökseen yhdistelemättä jätetyt pienet tytär- ja osakkuusyhtiöt

Osakkuus- ja omistusyhteisyrietykset	Kirjanpitoarvot	Oma pääoma **)	Tilikauden tulos	Kpl
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt	1 843 430,90	5 613 053,29	120 052,36	6

5.02 Omistukset muissa yrityksissä

Yrityksen nimi ja kotipaikka	Omistussuus, %	Oma pääoma**)	Tilikauden tulos*
POP Holding Oy, Helsinki	26,35	57 016 287,44	-60 753,75
POP Pankkikeskus osk, Helsinki	24,42	64 815 906,06	217 049,42
Yhteensä		121 832 193,50	156 295,67

*) Tilikauden 2022 oma pääoma ja voitto

**) Oma pääoma sisältää tilinpäätössiirtojen kertymän laskennallisella verovelalla vähennettynä.

Yhdistelyperiaatteet on esitetty osana tilinpäätösperiaatteita.

MUUT LIITETIEDOT**6.01 Luottolaitoksen harjoittama notariaattitoiminta**

Pankissa ei hoideta ns. täyden palvelun tai muun sopimuksen mukaista omaisuudenhoitoa.

6.02 Osuuspankkia koskevat liitetiedot

	2023	2022
Irtisanottujen osuusmaksujen määrä	398 429,74	1 032 000,00

Jos jäsenyys on päättynyt, voidaan irtisanottu osuuspääoma maksaa takaisin osuuskuntalain 10 luvun 1 §:n ja osuuspankkilain 19 §:n mukaisesti ja sanotuissa lainkohdissa mainituin edellytyksin.

Osuuspankin jäsenten lukumäärä	24548	24691
--------------------------------	-------	-------

6.03 Tilintarkastajan palkkiot

	2023	2022
Tilintarkastajan palkkiot toimeksiantoryhmittäin:		
Tilintarkastus	27 969,85	45 173,89
Tilintarkastuslain 1§:n 1 mom. 2 kohdassa tarkoitettut toimeksiannot	1 240,00	1 240,00
Muut palvelut		16 756,00
Yhteensä	29 209,85	63 169,89

6.04 Pitkäaikaissäätäminen

	2023		2022	
	Eur	Lkm	Eur	Lkm
Säästövarat yhteensä	963,82	2	956,98	2
Talletukset yhteensä	963,82	2	956,98	2
PS-tilit	52,39	1	52,27	1
PS-talletukset	911,43	1	904,71	1

6.05 Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

Pankin hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelliseen asemaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

Luettelo tilikauden aikana käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista

Kirjanpitokirjat

Pääkirja/päiväkirja
Tasekirja
Tositteet

Säilytystapa

Sähköinen arkisto
Sidottu kirja
Sähköinen arkisto

Reskontrat

Asiakasreskontrat (koneelliset)
Salkkukirjanpito
Ostoreskontra (OpusCapita)
Kassapäiväkirja
Kassaraportit
Palkkakirjanpito
Käyttöomaisuusreskontra
Vuokrasaamiset
Perintä
Yritys- ja maatalous

Sähköinen arkisto
Sähköinen arkisto
Sähköinen arkisto
Atk-tuloste
Atk-tuloste
Sähköinen arkisto
Sähköinen arkisto
Unes-isännöintiohjelma
Perintäkarhu
P-Analyzer Profit int

Tositelajit

00	Palautustapahtuma
10	Maksuliiketilin tiliotteen tapahtumat
16	Jaksotustositteet
20	Ostolaskut
25	Ostolaskujen suoritukset
32	Henkilökunnan matkakulukorvaukset, järjestelmästä tulevat
33	Ostolaskut, voitonjakoon liittyvät
50	ECL-kirjaukset
51	Salkkukirjanpito
53	Ottolainaus, maksuliiketilin korko
56	Konekieliset viennit muista reskontrista, QS-kassalla kirjattavat tapahtumat
57	MB Manager viennit
58	Konekieliset kustannuspaikkojen väliset siirrot
60	Sisäisen laskennan tositteet
61	Konekielinen sisäisen laskennan tietojen välitys
70	Muistiotositteet
71	Pääkirjakirjaukset
72	Automaattiviennit, kirjanpito
75	Palkkaviennit, maksetut palkat
76	Pääkirjakirjaukset, jotka tehdään keskitetysti
80	Jaksotustositteet, purettavat viennit
82	Konekieliset laskennalliset erät
83	Konekieliset laskennalliset erät, palkat, lomapalkat
85	Poistot ja muut käyttöomaisuusreskontran viennit
92	Liiketoimintasiirrot - siirtyvät erät
94	Liiketoimintasiirtoon liittyvät viennit
99	Tuloksen kirjaus
100	Liitetietotosite

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Kauhajoella 7. päivänä helmikuuta 2024

Suomen Osuuspankin hallitus

Aaro Koljonen

Janne Vilén

Anitta Bergbom

Christer Granskog

Jussi Karttila

Sarita Keski-Mattila

Timo Kalliomäki
Toimitusjohtaja

Hallintoneuvoston lausunto tilinpäätöksestä

Suomen Osuuspankin hallintoneuvosto on käsitellyt osuuspankin tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vuodelta 2023, ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Hallintoneuvosto hyväksyy tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen ja yhtyy hallituksen ehdotukseen tilikauden ylijäämän käyttämisestä.

Kauhajoella 8. päivänä helmikuuta 2024

SUOMEN OSUUSPANKKI
Hallintoneuvosto

Juha Haikonen
Hallintoneuvoston puheenjohtaja

Mikael Zilliacus
Hallintoneuvoston sihteeri

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kauhajoella 9. päivänä helmikuuta 2024

Ernst & Young Oy
tilintarkastusyhteisö

Miikka Hietala KHT

This documents contains 58 pages before this page

Dokumentet inneholder 58 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 58 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 58 sider før denne side

Detta dokument innehåller 58 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

This documents contains 59 pages before this page

Dokumentet inneholder 59 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 59 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 59 sider før denne side

Detta dokument innehåller 59 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmitteckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende